ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 97 (8005)
АПРЕЛИИН 24
ВТОРНИК
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Коммунизм байгуулхЫн түлөө тэмсэлдэ советскэ арадЫе зориг-жуулан ударидагша хүсэн—Коммунистическэ партида алдар соло!

Ленинизм—мүнөөнэй саг үеын илалта түгэс туг

В. И. Ленинэй түрэhэн үдэрhөө хойшо 86-дахи жэлэй ойдо зорюулагдажа, Москвада болоhон баярай суглаан дээрэ нүхэр Д. Т. ШЕПИЛОВЭЙ хэhэн элидхэл

Нүхэдүүд! Мүнөөдэр Советскэ ...юзай арадууд, бүхы түрүү хүн ...рэлтэн хүдэлмэришэн ангиин ба ...ы ажалшадай сэсэн мэргэн ...ждь, багша, Коммунистическэ ...ртиие байгуулагша, дэлхэй дээрэ-түрүүшын социалистическэ гүрэ-...е хүтэлбэрилэгшэ Владимир ...льич Ленинэй түрэhэн үдэрhөө ...йшо гүйсэhэн 86-дахи жэлэй ойе ...дэглэжэ байна.

Жиирэй хүнэй зүрхэндэ Ленинэй ...рэhээ дүтэ, түрэл нэрэ дэлхэйн ...мбэрсэг дээрэ үгы. Энэ нэрэ ажал-...зониие капиталистическэ богоол-...лгын гэнжэhээ сүлөөлэлгын hүлдэ ...дэг, шэнэ, коммунистическэ саг ...ын шэнжэ тэмдэг болон дэлхэйн ...ы хэлэнүүд дээрэ зэдэлнэ.

Хүдэлмэришэн ангиин агууехэ баг-...нар, вождьнюр — Маркс Эн-...ьс хоёр обществын прогрессивнэ ...жэлтын шухала болоhон эрилтэ-...дые тодорхойлон, научна комму-...мын теори зохёоhон байна. Социа-...тическэ байгуулалта түүхын бүхы ...жэлтын хуули ёhото аша үрэ мүн, ...элмэришэн анги ажалша зоной ...туhада, бүхы хүн түрэлтэнэй ...туhада ниитын байдалда гүн ...революционно эрид хубилалта ...зэргэтэй юм гэжэ тэдэнэр бата-...харуулаа hэн.

Пролетарска стратег байhан хадаа ...ин түүхын ябасын шэнэ дүнгүү-...шэнжэлэн согсолhонойнгоо үндэ-...Маркс — Энгельсын револю-...нно hургаалые хүгжөөhэн, дээдэ ...ада үргэhэн байна. Материали-...ескэ диалектикын методые ба-...талан, Ленин хадаа hүүлшынгээ ...риалистическэ шатада ябаhан ...тализмын хуули ёhонуудые то-...улан харуулаа. Тэрэ хадаа со-...истическэ революци тухай, ком-...истическэ обществын хоёр шата ...й, шэнэ ажабайдал байгуулха ...уд ба арга методууд тухай тү-...ургаал зохёоhон байна. Агуухэ ...рнациональна hургаал мүн бай-...марксизм-ленинизм эрхэ сүлөө-...социализмын замые бүхы дэл-...хүдэлмэришэн ангида, капита-...ическэ ба колониальна оронуу-...ажалшадта гэрэлтүүлэн харуу-...

...рынгөө гайхамшаг сэсэн ухаае, ...ршагүй зоригые Ленин хүдэлмэ-...н ангиин дайшалхы авангард — ...унистическэ партиин хэрэгтэ ...улhан байна. Ленин тэрэниие ...кэ революционно байлдаанууд-...лдээ; капитализмда доботолон ...он арадые толгойлhон партиие ...н хүтэлөө; Ленин партиин хам-...оун бодолые элирхэйлэн хэлэг-...мүн байгаа, научна коммуниз-...программые бодото дээрэнь бэе-...э талаар партиин бүхы ажал-...гые тэрэ ударидадаг байгаа. ...н парти хоёр таhаршагүй юм.

...бин жэлэй саада тээ, шэнэ түхэ-...ролетарска партиин үндэhэ hуу-...табигдажа байхада, капитализм ...й дээрэ бүримүhэн эзэрхэжэ, ...н, тиихэдэ Росси гээгдэнги ...арадуудай түрмэ байhан юм. ...сизм-ленинизмын шэнэдхэн ху-...ша hургаалай заяhанай ёhоор ...рэлтэнэй хуби заяанда үндэhэн ...лта болобо. Мүнөө манай орон сүлөөтэ ба хүсэтэ социалистическэ олонациональна гүрэн болоод байна. Социалистическэ системэ дэлхэйн бүмбэрсэгэй угаа ехэ газар дайда дээрэ: Хойто мүльhэтэ далайhаа Памир хүрэтэрхи, Балтийска хилhээ ба Адриатикаhаа, Курильска аралнууд, Урда-Хитадай далай хүрэтэрхи газар дайда дээрэ оршон мандажа байна. Хүн түрэлтэнэй түүхэтэ хуби заяанда болоhон энэ ехэ хубилалта марксизм-ленинизмын илалта түгэс дэлгэрэлгэтэй таhаршагүй холбоотой.

Манай парти өөрынгөө ябажа гараhан бүхы баатар замда марксистско-ленинскэ hургаалые нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтэ сэбэрээр сахижа ябана. Ленинизмдэ үнэн сэхэ байха гээшэ ажабайдалаймнай ба ажалябуулгымнай дээдэ хуули ёhон мүн гэжэ парти тоолоно. Энээниие парти өөрынгөө XX съезд дээрэ эли тодоор харуулаа, тус съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд творческо марксизм-ленинизмын үзэлөөр нэбтэрэнхэй.

Нүхэдүүд! Ленинизмые өөрынгөө эгээл сэсэн ухаан, өөрынгөө илалтата туг болгон манай эршэтэ, хурдан дабшалтата саг үеын абаhаниие XX зуун жэлэй туршадахи дэлхэйн хүгжэлтын ябаса арсалтагүй лабаар гэршэлэн баримтална. Социализмын үзэл суртал улам улам олон зуун миллион хүнүүдэй ухаан бодолые эзэлжэ байна, тиин тэрээнтэй зэргэшэжэ шадаха ондоо үзэл суртал гэжэ дэлхэй дээрэ байхагүй. Энээниие түүхэ баримталан харуулаа, энээние научна коммунизмын үзэл сурталые баримталагшадhаа ондоошье хүнүүд мэдэрнэ. «Мүнөө үеын дэлхэйн асуудалнууд» гэhэн hаяхан гаргаhан ном соогоо англиканска церковиин толгойлогшодой нэгэн Йоркско архиепископ С. Гарбетт иигэжэ бэшээ: «Коммунизм үгытэйшүүлэйшье, мүн интеллигенциишье дура зоригые татана. Тэрэнэй тодо тодорхой, удха түгэлдэр үзэл суртал нэгэ зарим элитэ ехэ эрдэмтэдые өөрынгөө талада татажа абаа. Тэрэ үзэл суртал дэлхэйн шухала асуудалнуудые шиидхэжэ болохо гансал шиидхэбэриие олон хүнүүдтэ заажа үгэнэ».

Үнэхөөрөөшье, коммунизм болбол дэлхэйн шухала асуудалнуудые шиидхэжэ болохо гансал шиидхэбэриие заажа үгэнэ. Энэнь тэрэнэй хүсэн, тэрэнэй туйлаhан илалтануудай эшэ үндэhэн мүн, энэ хадаа тэрэнэй саашадаа хүсэд илалта туйлаха байhанай эшэ үндэhэн мүн. Тиин hэргэн дэбжэхэ үеын түрүү үзэл бодолой дэлгэрэлгые дунда зуун жэлнүүдэй үеын хархисуудай зогсоожо шадаагүйдэл адляар, агуухэ французска революциин замые үмхирhэн феодализм хамгаалагшадай хаажа шадаагүйдэл адляар, мүлжэлгэтэ байгуулалтые хамгаалагшад, хүн түрэлтэнэй эрхэ сүлөөгэй ба зол жаргалай дайсад, хэды ехээр аашалбашье hаа, коммунизмын үзэл сурталай илалтата дэлгэрэлгые зогсоожо шадахагүй.

Ленинизм болбол арадуудай эб найрамдал, эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдал мүн, хүн зоной зол жаргал ба ажана hайн байдал мүн. **(Альга ташалга).**

Ленинизм эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй замые арадуудта гэрэлтүүлэн харуулна

...дүүд! Торон тогтонгүй үнгэр-...йдаг саг ямаршье политическэ ...н, программын, теориин хуби ...шиидхэдэг эгээн нарин, эгээл ...зүб шиидхэгшэ мүн. Үнгэрhэн ...о ленинизм хадаа шэрүүн ...бүхы талын шалгалтые гай-...г hайнаар барижа гараа. Мү-...саг үе—капитализмын орон-...ализмын хуулита ёhоор ерэл-...саг үе мүн, үмхирhэн капиталис-...байгуулалтын уналгын ба ...н хосоролгын саг үе мүн, шэ-...налистическэ обществын тог-...аралгын саг үе мүн гэжэ Ле-...ургадаг байгаа.

...систско-ленинскэ наукын нээ-...бъективнэ хуули ёhоор түүхын ...э байhаниие арсашагүй ба-...ууд гэршэлэн харуулна. Ка-...мын эзэмдэлгэ улам хорожо ...Мүнөө үеын гол шухала зүйл ...нэгэ оронoй хэмжээнhээ со-...мын дэлгэрэн газаашаа гара-...эйн системэ болоhон ушар ...э партиин XX съезд тэмдэг-...оциалистическэшье, мүн со-...тическэ бэшэшье эб найрам-...уратай Европын ба Азиин ...дые оруулдаг үргэн ехэ «эб найрамдалай зоно» бии болоо. Бүхы дэлхэй дээрэ капитализм тон ехэ хохидолдо ороо. Энэ хадаа XX зуун жэлэй түрүүшын хахадай дүн байхаhаа гадна, XX зуун жэлэй хоёрдохи хахадай шиидхэхы нүхэсэл мүн.

Капитализмhаа уламжалан hая болотор эрхэгүй, ядуу тулюур байдалда байhан олон зуун миллион хүнүүдэй түүхэтэ ажал-ябуулгада оролсоhон ушар манай саг үеын эгээл гайхамшагта шэнжэ тэмдэг мүн. «Хүнүүдэй түүхэтэ зохёон байгуулгын үргэн, гүнзэгы ехэ болохо бүринь ушар ёhоо мэдэхэ түүхэтэ ажал-ябуулатша мүн болохо тэрэ зон улам олон болохо ёhотой» гэжэ Ленин заадаг байгаа. (Зохёолнууд, том 2, нюур 491). Арадуудай хойно хойноhоо өөhэдынгөө хуби заяае гартаа абажа, түүхэтэ ажал-ябуулгын гол эрхилэгшэ болоожо байhан саг ерэбэ.

Коммунизмын үзэгдэл Европоор дэлгэрэн таража байна. Иигэжэ дүлэтэ «Коммунистическэ партиин Манифест» соносхоо hэн. Мүнөө үзэгдэл бэшэ, харин бодото социализм ганса Европын бэшэ, мүн Азиин олон оронуудта оршон мандаба. Азиин эгээл томо орондо баатарлиг хитад арад марксизм-ленинизмын агууехэ туг доро ябажа, өөрынгөө шалгарhан, алдарта Коммунистическэ партиин ударидалгаар социализм байгуулжа байна. **(Альга ташалга).**

Капитализмын түүхэтэ дэбжэлтэ ба хүгжэлтэтэй хамта колониальна системэ **байгуулагдажа,** тэрэ системэ дэлхэйн бүмбэрсэгэй олонхи хүн зониие богоолшолго, дарлалтада оруулhан байна. Социализмын түүхэтэ дэбжэлтэ ба хүгжэлтэтэй хамта колониальна системэ **бутаран hалажа** байна.

Өөрынгөө ажаябадалай hүүлшын жэлнүүдтэ Ленин колониальна Зүүн зүг тээшэ анхаралаа хододоо хандуулжа байhан юм. Ганса Ази, бүхы Зүүн зүг Европодо социализмын илахые хүсэнэ бэшэ, мүн баhа европейскэ социализм колониальна, бэеэ даанхайбэшэ оронуудай арадуудай национально-сүлөөлэлгын тэмсэлэй амжалтатайгаар ябахыень хүсэнэ гэжэ Ленин hургадаг hэн.

«Политическэ ажабайдалда Зүүн зүгэй ажалша зониие хабаадуулhанhаа боложо мүнөө баруунай бүхы соёл болбосоролой хуби заяан айхабтар ехээр дулдыдаха байна» гэжэ Ленин 1921 оной эсэс багта мүнөө тунхаглагдаагүй байhан нэгэ бэшэг соогоо бэшэhэн байгаа.

Зүүн-Урдахи Азиин олонхи арадууд, тон түрүүн агууехэ индийскэ арад, тэрэшэлэн Бирмын, Индонезиин, Цейлоной арадууд колониализмын дарлалтаhаа сүлөөрөөд байна. Дунда ба Дүтын Зүүн зүгэй, Африкын арадууд энэ замаар ябана. Тэндэхи, Сири, Ливан, Египет, Эфиопи, Ливи, Либери, Судан ба бусад гүрэнүүд бэеэ даанхай байдалтай болобо. Һүүлэй үедэ Мароккын ба Тунисай арадуудай национально-сүлөөлэлгын тэмсэл нилээд ехэ амжалтануудые туйлаба. Колониальна системэ **бүхыдөө** бутаран hалажа байна. Бузар муухай колониальна системын **бүримүhэн усадхагдахань** дүтэлбэ гэжэ партиин XX съезд зааhан байна.

Социальна «сэбэр» революциин болоhоной эсэстэ капитализмын орондо социализм тогтохо юм гэжэ имагтал хооhон хубхай үзэлтэн бодожо болохо байна. Ленин иимэ хүнүүдые наада баридаг бэлэй. «Социальна «сэбэр» революциие хүлеэдэг хүн тэрэниие хэзээдэшье үзэхэгүй. Тэрэ хадаа бодото революциие ойлгодоггүй, амаараа хэлэхэдээ революционер лэ гээшэ» гэжэ тэрэ бэшээ hэн (Зохёолнууд, том 22, нюур 340). Капитализмhаа социализмда **элдэб, олон янзаар** орожо болохо. Колониализмда эсэргүү, империалистическэ дарлалтада эсэргүү тэмсэл хадаа шэнжэ янзаараа, дүтын социальна уг зорилгоороо ондо ондоо арадай хүдэлөөнүүдэй ниилэжэ боломоор, ниилэдэгшье үргэн ехэ үндэhэ hуури мүн болоно гэжэ гансашье теоретическэ талаар бэшэ, мүн бодото дээрээ мүнөө гэршэлэн баримталагдаба. Социализмын илалтын түлөө нэгэ зарим арадуудай хэжэ байhан олон янзын тэмсэл национальна эрхэ сүлөөгэй, бэеэ дааха байдалай хэрэгэй илахын түлөө нүгөө зарим арадуудай хэжэ байhан олон янзын тэмсэлтэй зохилдон тааралдана.

Дэлхэйн бүмбэрсэгэй олонхи хүн зон арад ниитын эрхим найдабариие ба hанал хүсэлые бэелүүлхын тула өөhэдынгөө зэргэнүүдые нэгэдхэжэ байна. Тиигэжэ байхадань, ленинизм нюуса үгэсэлгэ хэхэ зорилготой юм, «революци газаашань гаргаха» үзэлтэй юм гэхэ мэтын тэнэг юумэ капитализмые үмөөрэгшэдэй hанаанhаа абажа тараадагынь өөдэгүй, хүндэгүйгөөр үзэгдэнэ. Өөhэдынгөө hанал хүсэлэй түлөө арадуудай тэмсэжэ байхада, тэмсэлэй зорилгонууд, замууд ба формонууд тухай асуудалнууд арад ниитын өөhэдынь лэ хүсэл зоригоор шиидхэгдэдэг.

Зүгөөр, арад ниитэдэ эсэргүү нюуса үгэсэлгэ хэдэг, ондоо оронуудта өөhэдынгөө дура зоригые баадхахаяа эрмэлзэдэг, ондоо хүнэй хэрэгүүдтэ ходоодо хамаархан оролсодог хүнүүд дэлхэй дээрэ бии гээшэ гү? Бии даа. Тэдэнэр гэхэдэ, империалистическэ этэгээдүүд, тон түрүүн Америкын Холбоото Штадуудай хархис этэгээдүүд мүн болоно. Тэдэнэр, жэшээнь, Гватемалын арадые дарахын тула нюуса үгэсэлгэ хэнэ, тэдэнэр дэлхэйн бүмбэрсэгэй баруун хахад хубиин бусад оронуудта зандаралгын политика ябуулна, арад зондоо урбаhан, зугадаhан хүнүүдтэй хаа хаанагүй үгэсэнэ, хуулита ёhоор байгуулагдаhан правительствонуудта эсэргүү тэмсэдэг hүйдхэлгын центрнүүд болон организацинуудые эмхидхэнэ, уласхоорондын байдалые муу болгоно. Тэрэншье хүсэд ойлгосотой, юундэб гэхэдэ нюуса үгэсэлгэ болон арадта харша хэлсээнүүд хадаа гээгдэнги hула оронуудые империалистическэ ёhоор дарлаха айхабтар муухай арга мэхэ мүн, тиимэ арга мэхэ арад ниитын хүлhэ ба шуhые адхаруулжа, алта мүнгэ абаха, үзэгдөө дуулдаагүй ехэ олзо олохо арга монополинуудта олгодог. Американска «Сэрвей оф Каррент бизнес» гэжэ журналда толилогдоhон мэдээнүүдэй ёhоор, 1951 онhоо 1954 он болотор США-hаа Латинска Америкын оронуудта абаашаhан капитал 662 миллион доллар болоо, тиихэдэ эдэ оронуудта абаашаhан капиталhаа тэрэл үе соо американска монополинуудай абаhан олзо 3 миллиард 276 миллион доллар болобо. Капитал газаашань гаргалгын уг зорилгонь иимэ юм, тэрэниие Ленин «олон дабхар мүлжэлгэ мүн» гэжэ нэрлээ.

Империалистическэ этэгээдүүд дэлхэйн событинуудай ябасада дурагүйтэжэ, тэрэниие хубилтахаяа хүсэнэ. Тэд түүхын объективнэ хуули ёhонуудые хэншье зоргоороо хубилгажа шадахагүй. Эдэ хуули ёhонууд хашхаралта заналтаhаа айдаггүй, доллароор худалдагдадаггүй юм. Обществын хүгжэлтын хуули ёhонууд илагдашагүй.

Империализм дай үүсхэдэг гэжэ Ленин хэлэдэг hэн. Шvhа адхаралгата дэлхэйн хоёр дайн Ленинэй тон зүб хэлэhые гэршэлэн харуулаа. Капитализмын хосорхо сагай дүтэлхэ бүринь, тэрэнэй политикань улам бүри **арадта харша** болодог. Сэрэгэй бүлэгүүдые байгуулха зуураа, тэрэниие амгалан зорилготой хэбэртэйгээр гоёожо харуулдаг хүнүүдэй мэхэ гохые Ленин элишэлжэ харууладаг hэн. Мүнөө дэлхэйн бүмбэрсэгые сэрэгэй базануудаар хүреэлхэ hаналтайгаар империалистическэ бүлэгүүдэй ябуулжа байhан политика тэдэнэй байгуулhан НАТО, СЕАТО, Багдадска пакт мэтын сэрэгэй бүлэгүүд тон түрүүн арадта харша, агрессивнэ шэнжэтэй байна.

Капитализмын дура зоргоороо болохо аргатай байгаа hаань, дэлхэйн дайнда хүн түрэлтэн дахин, хэлсээнгүй, оруулагдаад байха hэн. Теэд империализмын хуушан хуули ёhонуудай хажуугаар шэнэ, **антиимпериалистическэ** хуули ёhонууд бии боложо, хүсэндөө ороод байна бшуу. Дэлхэйн социалистическэ системын бии бололго, империализмын колониальна системын бутаран уналга, ниитын, арадай хүдэлөөнүүдэй агууехэ дэбжэлтэ тэдэ шэнэ хуули ёhонуудые түрүүлээ. Дайнай хүсэнүүдэй ба эб найрамдалай хүсэнүүдэй хоорондохи, империалистическэ агрессиин хүсэнүүдэй ба тэрээндэ эсэргүү тэмсэдэг хүсэнүүдэй хоорондохи илгаан үндэhөөрөө хубилжа, эб найрамдалай ба демократиин хүсэнүүд ехэ болобо. Имагтал энэ ушар дэлхэйн **шэнэ** оршон байдал бии болгобо. Энээниие эшэ баримталан, партиин XX съезд хадаа мүнөө үеын байдалда дайн сэрэг зайлашагүй болохо бэшэ юм гэhэн тобшолол хэбэ.

Хоёр ондоо системын амгалан ёhоор зэргэ оршон байжа болохо тухай, мүнөө үедэ дай болюулжа болохо тухай, социализмда элдэб оронуудай олон янзаар орохо тухай партиин XX съездын үгэhэн заабаринууд бүхы хүн түрэлтэнэй ажабайдалдахи ехэ ба шухала hүлдэ тэмдэг мүн. Тэдэ заабаринууд үзэгдөө дуулдаагүй шангаар, үнэхөөрөө бүхы дэлхэй дээрэ суурьатан зэдэлбэ. Тэдэ заабаринууд арад ниитын гүн ехэ, тон шухала интересүүдтэй холбоотой, тиимэhээ буржуазна политигууд тэдэниие ёhотойгоор тоохо ушартай болобо, саашадаашье тоохо ушартай болоно. Түүхэтэ XX съезд уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые hуларуулхын түлөө, агрессивнэ бүлэгүүдэй элдэб аашануудта эсэргүү тэмсэлые, буу зэбсэгые ёhотойгоор хороохын түлөө, атомна зэбсэг хорихын түлөө манай бүхы тэмсэлые үшөө ехэ хүсэтэй болгобо.

Мүнөө съездын шиидхэбэринүүдэй гараад байхада, баруун гүрэнүүдэй, түрүүшын ээлжээндэ Америкын Холбоото Штадуудай политикын гүнзэгы ехэ кризисто ороhониинь илангаяа тодоор харагдана. Мүнөө хэгдэжэ байhандал адли иимэ сэхэ «өөрыгөө шүүмжэлгэ», өөhэдынгөө гадаадын политикые капиталистическэ агууехэ гүрэнүүдэй шэнээр хаража үзэхэ ба хубилгаха саг ерээ гэhэн иимэ шууяата мэдэрэлгэ дайнай хойто тээхи үедэ баруун тээ хэзээшье хэгдээгүй гээшэ ха. «Американска политикые үни хада үндэhөөрнь шэнээр сэгнэжэ үзэхэ хэрэгтэй байгаа,—гэжэ hаяхан «Нью-Йорк Таймс» газетэ бэшээ. — Холбоото Штадуудта тохёолдоод байhан крисиз юуб гэхэдэ, Советскэ Союз өөрынгөө шэнэ политика ябуулжа, дэлхэйн шухала шухала газар нютагуудта нилээд ехэ амжалта туйлаа хэбэртэй, тиин оронууд саашадаашье амжалта туйлаха янзатай».

«Хүсэ баримталха» политикын, дэлхэйе харша бүлэглэлнүүд болгон хахаргаха политикын гол зэбсэг болгошо Хойто-атлантическа блогой системые буруушааха ябадал энэ «өөрыгөө шүүмжэлгын» гол зүйл болоhониинь дэмы бэшэ юм. Энээнтэй дашарамдуулан французска правительствын хүтэлбэрилхы ажалябуулагшадай hүүлэй үедэ хэлэhэн үгэнүүдэй зарим тэды удхашанартай байhые мэдэрхэ хэрэгтэй.

Маркс Энгельс хоёр иигэжэ бэшээ hэн. «Нэгэ арадые нүгөөдэдэнь эсэргүүгээр тухирха, нэгэ арадые дарлахын тула нүгөө арадые ашаглаха, тиигэжэ хүсэрхэн зандарагша засагай саашадаа тогтожо байха ябадалые хангаха хэрэгтэ мүнөө болотор бии байhан засаг баригшадай ба тэдэнэй дипломадуудай шадабари мэргэжэл ба ажал-ябуулга зорюулагдадаг байгаа». (К. Маркс, Ф. Энгельс, Зохёолнууд, том VI, нюур 237). Засаг баригшадай ба дипломадуудай сохом тиимэ шадабари мэргэжэл ба ажал-ябуулга Хойто-атлантическа бүлэглэлэй, СЕАТО, Багдадска пакт мэтын пактнуудай үндэhэ hууринь болоно. Гэхэ зуура, мүнөө ондоо шадабари, ондоо ажалябуулга хэхэ хэрэгтэй болоод байна. «Хүсэ баримталха» уршагта политикые тэрэнэй бүхы сэрэгэй, идеологическа, материальна үзэгдэлнүүдтэйнь хамта үгы хэхэ саг ерээ.

Гүрэнүүдэй социальна илгаае хараадаа абангүйгөөр, тэдэнэй амгалан ёhоор зэргэ оршон байха ёhо заршамые уласхоорондын харилсаанай үндэhэ hуури болгохые ленинизм дурадхаhан байна. Манай парти энэ ёhо заршамые дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалистическэ гүрэнэй гадаадын политикын гол хараа шугам болгоо. «Бидэ мүнөө засагтай, Соведүүдэй засагтай байнабди,—гэжэ Ленин хэлээ hэн. — Арадай өөрынь тогтооhон энэ засаг бүхы арадуудай эб найрамдалай агууехэ хэрэгые ашагтай hайн үндэhэ hууритай болгобо», (Зохёолнууд, том 26, нюур 472).

Манай алдарта, хүсэн түгэс социалистическэ Эхэ орон дэлхэйн бүмбэрсэгэй гүрэн бүхэнтэй, арад бүхэнтэй хүсэд тэгшэ эрхэтэйгээр, бэе бэедээ аша туhатайгаар амгалан hайн бата бэхи харилсаатай байхые хүсэжэ байна. Эб найрамдалда дуратай энэ советскэ политикын гэршэ баримтань хадаа Шекспирэй орондо, Ньютоной, Дарвинай орондо—Англида нүхэд Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев гэгшэдэй ошоhон ушар мүн болоно. Дайн байлдаанай шэрүүн хатуу жэлнүүдтэ алдарта английска сэрэгшэд, морягууд болон лётчигууд манай шэн габьяата Армитай суг ябажа, хамтын дайсан—фашистска агрессортэ эсэргүү байлдаhан байна. Англида мүнөө айлшалжа ошолгын, hайн hаналтайгаар, эб найрамдал, хани барисаа тогтоохо зорилготойгоор айлшалжа ошолгын хамтымнай оролдолгоор амжалтатайгаар үнгэржэ, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай аша туhада советско-английска харилсаануудай хани барисаата ёhоор хүгжэжэ байхыень советскэ арад үнэн зүрхэнhөө хүсэнэ. **(Альга ташалга).**

Нүхэдүүд! Ленинизм гадаадын политикын талаар **шэнэ түхэлэй** уласхоорондын харилсаа тогтоолгые хангаа. Энээниие бүхы социалистическэ гүрэнүүдэй гайхамшаг hайхан ахадүүгэй хани барисаан гэршэлэн харуулна. Колониализмын системэдэ эсэргүү тэмсэл хэжэ байhан арадуудые социализм байгуулжа байhан арадуудай угаа ехээр hайшаан, тэдэнтэй hаналаа нэгэдхэжэ байhаниинь энээниие гэршэлнэ.

Сүлөөлэлгын хүдэлөө хэжэ байhан Зүүн зүгэй арадууд империалистическэ монополинуудай үгэхэ гэдэг «данайцуудай хэшэг бэлэгые» абанагүй. Тэдэ монополинууд «туhаламжа» үзүүлхэмнай гээд, колониальна богоолшолгын системые бэхижүүлхэ ба шэнэдхэн заhаха гэжэ hэдэнэ. Тиимэhээ национальна дарлалтын байдаггүй, арадуудай «доодо» ба «дээдэ» расанууд болон, эзэрхэгшэд ба дарлагдагшад болон хубаардаггүй социализмын оронуудта Зүүн зүгэй оронуудай дүтэлхэеэ эрмэлзэдэгынь ойлгосотой гээшэ.

Үшөө 1916 ондо Ленин иигэжэ бэшээ hэн: «Монголнуудтай, перснүүдтэй, индиецүүдтэй, египедэйхидтэй дүтэлхын ба ниилэхын тула бүхы хүсэл оролдолгоё гаргахабди, энээниие хэхэ гээшэ манай арюун уялга, **манай хэрэг** мүн гэжэ тоолонобди, юундэб гэхэдэ, тиигээгүй hаа, Европодохи социализм **бата бэхи бэшэ** байха. Бидэндэ орходоо ехээр гээгдэнги ба дарлагданги эдэ арадуудта, польско социал-демократуудай зүб хэлээшээр, «hайн hаналта культурна туhаламжа» үзүүлхын тула гэхэ гү, машина хэрэглэдэг болоходонь, ажалаа хүнгэдхэхэдэнь, демократида, социализмда ороходонь тэдэндэ туhалхын тула бидэ оролдохобди», (Зохёолнууд, том 23, нюур 55).

Амгалан ёhоор зэргэ оршон байха тухай ленинскэ hургаал — **арад зо-**

(*Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта*)

Ленинизм—мүнөөнэй саг үеын илалта түгэс туг

В. И. Ленинэй түрэһэн үдэрһөө хойшо 86-дахи жэлэй ойдо зорюулагдажа, Москвада болоһон баярай суглаан дээрэ нүхэр Д. Т. ШЕПИЛОВЭЙ хэһэн элидхэл

(Үргэлжэлэл)

ной хүсэл зоригые харуулагша һургаал мүн. Эб найрамдал таһалдуулхаяа, шэнэ дайн үүдхэхэеэ хүсэжэ байһан хүнүүдэй империалистическэ хараа бодолдо энэ һургаал харша юм. Тиимэһээ гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байха тухай ёһо заршам эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлгын туг болоо. Эгээл тиимэһээ хүн зоной диилэнхи олонхинь тэрэниие мэдэржэ, дэмжэжэ байна, тиимэһээ ямаршье харша ябуулгануудай тохёолдобошье, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгэй хүсэд илалтада бидэниие энэ ёһо заршамай хүргэжэ болохо ба хүргэхэ ёһотой байһандань бидэ батаар найданамди.

Социалистическэ экономико болон культурын хүсэтэ дэбжэлтэ—ленинскэ захяа заабаринуудай бодотоор бэелүүлэгдэжэ байһанай гэршэ мүн

Нүхэдүүд! Хүдэлмэриин хубсаһа үмдөөд, тэрэнээ будажархихаһаа айнгүйгөөр социалистическэ арюун һайхан общество байгуулхын тула шэн зоригтойгоор ажаллахыень Октябрьска революциин илаһанай һүүлээрхи бүри түрүүшын һарануудта, дайсанай интервенциин ба һандаралай тон хүшэр хүндэ байдалда советскэ хүнүүдые Ленин уряалдаг һэн. Марксистска революционно теоёоор зэбсэгжэһэн коммунистнуудай парти манай оронии социалистическэ ёһоор шэнэдхэн байгуулха ленинскэ түсэб бэелүүлхэ хэрэгтэ олон миллион зоной эршэ хүсые бадаруулан зорюулаа. Үнгэрһэн сагай түүхэтэ хүдэлөөнүүдэй үедэ олониитэ зоной эршэ хүсэн иимэ ехээр хэзээдэшье бадараагүй юм.

«Эдеэ хоолой налог тухай» гэһэн гайхамшагта зохёол соогоо Владимир Ильич 1921 ондо иигэжэ бэшээ һэн:

«РСФСР-эй карта хараад үзыт. Вологдоһоо хойгуур, Ростов-на-Донуһаа ба Саратовһаа зүүн урагшаа, Оренбург ба Омскһоо урагшаа, Томскһоо хойгуур угаа ехэ тала дайда нэмжынэ. Тэндэ соёл болбосоролтой утаа ехэ хэдэн арбаад гүрэнүүд баттаха байгаа. Тиин энэ ехэ тала дайдада патриархальна, зэрлиг шахуу, ёһотойл зэрлиг байдал байна». (Зохёолнууд, том 32, нюур 328).

Советскэ Союзай картые мүнөө хараад үзыт.

Вологдоһоо хойгуур шэнэ городууд, промышленна түб хотонууд — дэлхэй дээрэ эгээн томо апатит абадаг газар — Кировск (Хибиногорск), зэд-никелиин ехэ комбинадтай Мончегорск, целлюлозой промышленностиин центрнүүд — Кондопога, Сегеж бии болоо, тэндэ мүн Доодо-Свирскэ, Дээдэ-Свирскэ, Туломско, Нивскэ, Вуоксинска, Ондско ба бусад гидростанцинууд баригдаа. Мүн тэндэ Беломорско-Балтийска канал малтагдаа, тайга, тундра соогуур нэбтэ гаран түмэр замай магистральнууд байгуулагдаа. Зургаадахи табанжэлдэ Вологодско область дотор Череповецкэ металлургическа томо завод баригдажа дүүргэгдэхэ юм.

Ростов-на-Донуһаа болон Саратовһаа зүүн урдуурхи газарые карта дээрэ хараад үзыт. Советскэ хүнүүдэй гайхамшаг ехэ хүсэл зоригой ашаар тэндэ машина бүтээлгын, нефтиин, эдеэ хоолой болон промышленностиин бусад һалбаринуудай томо ехэ центрнүүд байгуулагдаа, бэеэ даaһан социалистическэ республикануудай — Азербайджанай, Грузиин, Армениин экономико, соёл культура һалбаран бадараа. Экономическа энэ районой үргэн ехэ тала дайдада энергетическэ тон олон шэнэ центрнүүд: Азербайджанда—Мингечаурска гидростанци, Грузида—Храмска, Рионско, Хойто-Кавказда — Баксанска, Гизельдонско гидростанцинууд баригдаа. Доодо-Волгодо — баатарлиг Сталинград индустриальна хүсэеэ улам ехэ болгоно, һүр жабхаланта Волго-Донской канал байгуулагдаад байна. Мүнөө баригдажа байгаа Сталинградска гидростанци хүсэнэйнгээ талаар Днепрогэсһээ дүрбэ дахин шахуу ехэ юм.

Оренбургһаа ба Омскһоо урдуур советскэ Казахстан оршоно. Хаанта Россин гээгдэнги колониальна заха булангуудай нэгэниинь байһанаа, Казахстан ехээр механизировалэгдэһэн томо хүдөө ажахытай хүсэтэ индустриальна республика болоо. Тэндэ хара ба үнгэтэ металлургиин гигантнууд — Балхаш, Джезказган, Карсакпай, Темир-Тау, Чимкент, Усть-Каменогорск, мүн нефтяной, химическэ, эдеэ хоолой промышленностиин шэнэ центрнүүд бии болоо. Зургаадахи табанжэлдэ Карагандинска металлургическа завод, Павлодарта алюминиин, ферросплавай, комбайнай заводууд, Петропавловскда прокадай түхеэрэлгын завод ашаглалгада оруулагдаха, хэдэн зуун жэлдэ хэрэглэгдээгүй миин хэбтэһэн олон арбаад миллион гектар газар үрэжүүлэгдэжэ байна.

Революциин урда тээхи Сибириин зэрлиг байдал бусалтагүйгөөр үнгэрэн ошоо. Орбдой хуушан городууд — Омск, Новосибирск, Томск, Красноярск, Иркутск бүхы талаараа хүгжэһэн индустриальна центрнүүд болоо. Сибириин газар дайдада олон арбаад шэнэ городууд бии болоо. Металлургиин, химиин, машина бүтээлгын томо томо заводуудтай ороноймнай нүүрһэнэй хоёрдохи база — Кузбасс гэжэ угаа ехэ промышленна район байгуулагдаа. Транссибирскэ магистраль һэльбэгдэн заһагдаа, Урда-Сибириин түмэр харгы баригдаа. Сибириин хүсэ ехэтэ мүрэнүүдтэ Ангара дээрэхи Братска, Енисэй дээрэхи Красноярска мэтын асари ехэ гидростанцинууд баригдажа байна. Эдэнтэй адли тиимэ ехэ гидростанци гээшэ дэлхэй дээрэ байхагүй юм. Партиин XX съезд арба — арбан табан жэлэй турша соо Сибирьтэ оронойнгоо металлургическа гурбадахи база, машина бүтээлгын, химическэ, нүүрһэнэй промышленностиин угаа томо шэнэ центрнүүдые байгуулха гэһэн һүртэ зорилго табяа.

«Эртэ урдын буурал Урал» гэжэ Ленинэй нэрлэдэг байһан газар патриархальна шэнжэтэй байдалаа үни хада орхёод, манай ороной асари ехэ индустриальна гуламта болонхой. Зургаадахи табанжэлдэ эндэ Орско-Халиловска металлургическа, Кочканарска ашагта малтамалнуудай шанар һайжаруулха комбинадууд баригдажа дүүргэгдэхэ, Башкирида хүсэ ехэтэ электростанцинууд байгуулагдаха, нефтиин тон баян шэнэ уурхайнууд ашаглагдаха байна.

Экономическа шэнэ районуудтай хамта манай эгээн хуушанай индустриальна болон научно-техническэ центрнүүд—Москва, Ленинград, Киев, Горький, Харьков болон бусад хүгжэнэ. Тэндэ эгээн орёо, эгээн ехээр нарижуулагдаһан машинанууд, приборнууд, тон шэнэ техникэ зохёогдон бүтээгдэжэ байна. Тэрэ техникэ хожомынь Советскэ Союзай бүхы республикануудтахи үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнэ.

Революциин урда тээхи Росси мүнөө сагай үйлэдбэриин зэбсэгээр Англиһаа дүрбэ дахин муугаар, Германиһаа таба дахин муугаар, Америкэһээ арба дахин муугаар хангагдаад байгаа.

Энэ хадаа үни холын сагта байһан ушар болоно. Советскэ Союз промышленна үйлэдбэриин бүхы хэмжээнэй талаар Европын эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые холо ахижа гараад, мүнөө Европа дотор эгээн хүсэтэй, бүхы талаараа хүгжэнхэй хүндэ промышленностьтай болоод байна. Советскэ Союз 1955 ондо Англи Баруун Германи хоёрой хоюуланһаань ехэ булад шудхаа, электроэнерги гаргаа. Соведүүдэй орон болбол Англи, Баруун Германи, Франци гурбанһаа холо ехэ үйлэдбэриин түхеэрэлгэ бүтээн гаргана.

Эдэ бүгэдэ өөрынгөө ороной түлөө, агууехэ арадайнгаа түлөө, коммунистнуудай баатар партиингаа түлөө советскэ хүн бүхэнэй сэдьхэл зүрхые хизааргүй ехээр баясуулна, омогорхуулна. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Ленинэй заабаринуудые даган ябажа, партимнай хүндэ промышленностьяа, түрүүшын ээлжээндэ машина бүтээлгэ ба энергетикээ саашадаашье тон түргэн хүгжөөхэ байна. Үргэдэн хүгжэдэг социалистическэ бүхы үйлэдбэри машина бүтээлгэһээ, энергетикэһээ дулдыдадаг. Зургаадахи табанжэлдэ промышленна продукци ниитэ дээрээ 65 процентээр ехэ болоходонь, машина бүтээлгэ, металл болбосоруулга—80 процентээр, электроэнерги гаргалга 88 процентээр ехэ болохо байна.

Социалистическэ үйлэдбэриин тон ехээр хүгжэһэнэй үндэһөөр хүн зоной материальна ажана байдал хэлбэришэгүйгөөр һайжаржа, культурна хэмжээнь улам ургажа байна. СССР-эй национальна олзо доход 1955 ондо 1913 онойхитой сасуулбал 17 дахин ехэ болоо, 1960 ондо революциин урда тээхи хэмжээнһээ тэрэнь 27 дахин ехэ болохо юм. 1945 онһоо 1955 он хүрэтэрхи үе соо СССР-эй национальна олзо доход жэл соо 12,8 процент, США-гэй—1,7 процент дунда жэшээгээр ургаһан байна. Тэдхэмжэ, пенси үгэхэдэ, түлөөһэгүй медицинскэ туһаламжада, түлөөһэгүй һуралсалда ба социально-культурна бусад эрилтэнүүдтэ гаргагдадаг гүрэнэй гаргашанууд табадахи табанжэлдэ 689 миллиард түхэрит байгаа, харин зургаадахи табанжэлдэ тэдэ гаргашанууд тухайлбал 970 миллиард түхэриг болохо байна.

Бүри 1920 ондо хүн зонойнь 60 процентнь үзэг бэшэггүй байһан орон дотор бүгэдэниитын долоон жэлэй һуралсал бэелүүлэгдээд, мүнөөнэй табанжэл соо бүгэдэниитын арбан жэлэй дунда һуралсал гол түлэб бэелүүлэгдэхэ гэжэ байна. Ажалшадай материальна байдалай үндэһөөрөө һайжарһанай, советскэ элүүрые хамгаалгын амжалтануудые туйлаһанай ашаар СССР-эй хүн зон революциин урда тээхи Россин хүн зонойхиһоо дунда жэшээгээр тухайлбал хоёр дахин ута наһа наһалдаг болоо.

Үүсхэн байгуулха хүсэл зоригоор түгэлдэр Совет орон угаа түргэнөөр урагшаа дабшажа ябана. Теэд туйлаһан амжалтаараа дашуурхагүй, харин шиидхэгдээдүй зорилгонуудта анхаралаа хандуулха, албан хойрог һанаа амар, оһол назагай үзэлые зайсуулха хэрэгтэй гэжэ Ленин, парти һургана. Зүгөөр манай кадрнуудай зариманиинь тиимэ ябадалһаа хахасаагүй байһаниинь гэмшэлтэй. «Интеллигентскэ, албан хойрог янзаар бэеэ ехэдэ бододог ябадалые болюулха, центртэ, нютагуудта манай бодото дүй дүршэлэй үгэдэг юумые, бидэндэ наукын үгөөд байһан юумые бүри һайнаар шудалха...», — гэжэ Ленин бэшээ һэн. (Зохёолнууд, том 32, нюур 122).

Коммунизмын материально-үйлэдбэриин бүхы талаараа хүгжэһэн, хүсэтэ база байгуулха асари ехэ зорилгонууд советскэ арадай үмэнэ табигдаад байна. Иимэ база общестывемнай бүхы түрэлэй материальна баялигуудаар хангаха арга олгохо юм. Хүн бүхэндэ продукциин хүртэсын талаар эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсөөд, ахижа гараха зорилгые советскэ арадай үмэнэ агууехэ Ленин социалистическэ революциин болуутай байхада табяа һэн. Энэ зорилгые түүхэтэ тон богони болзорто шиидхэгдэхэ бодото аргатай байһые Коммунистическэ партиин XX съезд үндэһэлэн харуулаа.

Энэ зорилгые түүхын хараата болзорто амжалтатайгаар дүүргэхэдэ шухала бүхы юумэн манайда бии гээшэ гү? Бии.

Нэгэдэхеэр, манайда Совет засаг бии. Совет засагай эрхэ байдалда хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци бүхы баялигуудые бии болгохоһоо гадна, тэдэнээ хубаадаг, өөһэдынгөө, бүхы общестывынгоо аша туһада хүдэлмэрилдэг байха юм; үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые ниитын зөөри болгоһон, бүхы ажахыгаа түсэбтэ ёһоор эрхилдэг, ажаллаһанайнгаа зэргээр хубаарилха социалистическэ гол ёһо баримталдаг социалистическэ байгуулалта хадаа кризисүүдые, доройтон уналгые, үйлэдбэриин эмхи гуримгүй байдалые, паразитическээр хэрэглэлгые мэдэдэггүй юм. Манайда советскэ общестывын хүтэлбэрилхы хүсэн—марксизм-ленинизмын агууехэ һургаалаар зэбсэгжэһэн Коммунистическэ парти бии юм.

Хоёрдохёор, манай орон байгаалиин барагдашагүй ехэ баялигтай юм. Түмэрэй, марганецын, зэдэй, туулганай, боксидай, никелиин, вольфрамай, нефтиин, калийна дабһанай, фосфатна зүйлнүүдэй, торфын шэнжэгдэн олдоһон нөөсэнүүдэй талаар, гидроэнергетическэ болон ой модонойнгоо баялитуудай талаар. Советскэ Союз дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлдэг. Нүүрһэнэй шэнжэгдэн олдогдоһон нөөсэнүүдэй талаар СССР дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуури эзэлнэ. Байгаалиин газуудай байдаг ехэ баялигууд, алмазай, олон шухаг металлнуудай, атом абаха зүйлнүүдэй ба бусад ашагта малтамалнуудай ехэ нөөсэнүүд шэнжэгдэн олдоод байна. Хүдөө ажахын газарай фонд угаа ехэ юм. Эдэ баялигууд манай арадай ажахын бүхы эрилтэнүүдые удаан саг соо тон һайнаар хангажа шадаха байна.

Гурбадахяар, советскэ арад бүхы талаараа хүгжэһэн, хүсэ ехэтэ индустри байгуулаа. 1960 ондо манай промышленность 1913 онойхиһоо 40 үлүүтэй дахин ехэ продукци бүтээхэ юм. Энэ юун гэһэн удхатайб гэбэл, революциин урда тээхи Россин бүхэли жэл соо гаргадаг байһанай шэнээн продукци манай промышленность 9 лэ үдэртэ бүтээн гаргажа байха юм. Зургаадахи табанжэл соо Советскэ ороной промышленна база угаа ехээр үргэдхэгдэхэ, 6 мянга шахуу индустриальна томо томо предприятинууд баригдаха байна. СССР-эй европейскэ хубиин энергетическэ нэгэн системэ байгуулагдажа байна, саашадаа — бүхы Советскэ Союзай асари ехэ нэгэн энергосистемэ байгуулагдаха юм.

Дүрбэдэхеэр, манай орон дотор үйлэдбэриин мүнөө сагай техникые жолоодожо, тэрээниие урагшань дабшуулжа шадаха хүнүүд олон юм. Мэргэжэлтэй олон олон миллион хүдэлмэришэд, колхознигууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, агрономууд болон зоотехнигүүд мүнөө сагай томо үйлэдбэриие хүгжөөхэ угаа ехэ дүй дүршэлтэй болоо. Волховһоо Днепрострой хүрэтэр, Днепростройһоо Волжско станцинуудай барилгада хүрэтэр, Волжско станцинуудһаа Братска болон Красноярска гигантнуудые байгуулга хүрэтэр ерэһэн зам манай орон доторхи кадрнуудай ургаһые гэршэлэн харуулна.

Табадахяар, ажахын капиталистическэ системэһээ социалистическэ системын булюу һайниинь арсалтагүй. СССР-эй ба капиталистическэ оронуудай экономическа хүгжэлтын темпые сасуулан харахада энэнь эли тодоор гэршэлэгдэнэ. 1913 онһоо 1955 он хүрэтэрхи үе соо хүн бүхэндэ хүртэсын талаар промышленна продукци гаргалга СССР дотор 19,4 дахин, США-да—2,3 дахин, Англида —1,6 дахин, Францида—1,8 дахин ехэ болоо. Хүн бүхэндэ хүртэсын талаар бидэнэр 1913 онойхиһоо 7,5 дахин ехэ булад, Америкын Холбоото Штадууд — оройдоол 2 дахин, Англи — 2,3 дахин, Франци — 1,7 дахин, Баруун Германи — 1,9 дахин ехэ булад хайлуулаа. Хүн бүхэндэ хүртэсын талаар энэ үедэ шулуу нүүрһэ малталга СССР дотор 8,3 дахин ехэ болоо, харин США-да 2 дахин хороо, Англида—30 процент хороо, Францида—оройдоол 1,2 дахин, Баруун Германида—1,1 дахин ехэ болоо. Советскэ Союз хүн бүхэндэ хүртэсын талаар 1955 ондо электроэнерги 1913 онойхиһоо 61,5 дахин, США—14,5 дахин ехээр, Англи—17,5 дахин ехээр гаргаа. Нэгэ хүндэ хүртэсын талаар хэрэглэмжын зүйлнүүдэй промышленна үйлэдбэрилгэ 1913 онһоо 1955 он хүрэтэрхи үе соо СССР дотор 7,6 дахин, США дотор —1,5 дахин ехэ болоо.

Бодото баримтанууд иимэ байна. СССР-эй экономическа гол зорилгые түүхын тон богони болзорто шиидхэжэ шадаха, заатагүй шиидхэхэ ёһотой байһандаа бидэнэй гүнзэгы ехээр, научна үндэһэтэйгөөр этигэдэг ябадал тэдэ баримтануудһаа үндэһэлэн гарана. **(Альга ташалга).** Тиин дайн сэрэг һэе орогүй ошог лэ, наймаа хэе, али нэгэн байгуулалтынгаа булюу һайниие амгалан ажал дээрээ, мүрысөө хэжэ шалгае гээд бидэнэр капиталистическэ оронуудта дурадханабди. **(Альга ташалга).**

Хилын саанахи зүбөөр бодомжолдог политигууд социалистическэ системэ булюу һайн гэжэ ойлгоно, тиин манай экономикын түргэнөөр хүгжэжэ байһандань тэдэнэр ехээр сошордон мэгдэнэ. Жэшээнь, американска «Юнайтед Стейтс ньюс энд Уолрд рипорт» журнал «Росси дай хэнгүйгөөр илалта туйлахаяа хайшан гээд мэдэнэб» гэһэн статья соогоо энэ оной мартын 16-да иигэжэ бэшээ һэн: «Дайнай хойтохи 10 жэл соо Росси дайнай тохёолдуулһан һандаралые усадхаад, промышленностиин гол һалбаринуудта үйлэдбэриин шэнэ ехэ амжалтануудые туйлаад байна, ерэхэ табанжэлэй туршада Россин түсэбүүд мүн тэдэ табанжэл соо США-гэй хараалһанһаа нилээд ехэ хэмжээтэйгээр промышленностьяа үргэдхэхэ гэжэ хараална... Хэрбээ түсэбүүдэйнь ёһоор хараалагдаһан зорилтонууд дүүргэгдээ һаа, Росси табанжэл соо булад шудхаха, нефть абаха, цемент ба промышленна бусад зүйлнүүдые хэхэ талаараа США-гэй эзэлдэг түрүү һуурида аюул тохёолдуулха, нүүрһэ малталгаар США-гэй урда орохо байна».

Тиимэл даа, ерээдүйдэ коммунизм илахал. Зүгөөр экономическа мүрысөө хэхэ үедэ илалта зүндөө ерэхэгүй, харин тэрээниие туйлаха хэрэгтэй. Мүнөө үедэ наука, техникэ угаа ехээр хүгжэнэ. Алибаа гээгдэнги үзэлтэй эрид шууд тэмсэхэ, советскэ болон хилын саанахи наука, техникын эгээн шэнэ туйлалтануудые бүри түргэнөөр шудалха шухала. Тиигээл һаа, бидэнэр манай байгуулалтын булюу һайн бүхы юумэнүүдые ашаглажа шадахабди.

Гээгдэнги участогууд, албан хойрог ябадал, «коммунистическэ шашалдаан», «худал үгэнүүд» гэжэ Ленинэй нэрлэһэн олохон юумэнүүд манайда үшөөл үсөөнбэшэ бии байһые нюуһанай хэрэггүй. Эгээл иимэһээ юрыншье һаа, угаа ехэ удхатай ленинскэ иимэ үгэнүүд мүнөө үедэ ехэ тодоор дуулдана. «Үлүү ехээр бү сэсэрхэ, коммунизм тухай хэлээд лэ бү ехэрхэ, хайша хэрэгээр хандадагые, юумэ хэдэггүй байһаниие, обломовщиные, гээгдэнги байдалые гоё гоё үгэнүүдээр бү далдала». (Зохёолнууд, III хэблэл, том 27, нюур 36).

Эзэн бусаар, юумэндэ хайра гамгүйгөөр, арадай баялигта һабаагүйгөөр хандадаг, үйлэдбэриин утаа ехэ резервнүүдые ашаглаха хэрэгтэ тэсэшэгүй һаланаар хандадаг баримтанууд манайда үшөөл үсөөн бэшэ бии. Жэшээлхэдэ, табадахи табанжэл соо барилгын ба хабсаргалгын хүдэлмэриин үные 17 миллиард түхэригөөр химда болгохо гэжэ хараалагдаһан байгаа. Энэ даалгабари дүүргэгдэнгүй үлэхэһөө байтагай, 9 миллиард түхэригэй гарза хэгдэһэн байха юм. Энээнэй эсэстэ табанжэл соо барилгын үнэ сэн тогтоогдоһон даалгабариинхиһаа 26 миллиард түхэригөөр хүндэ болоһон байба. Энэ мүнгэ зөөрсэр үшөө 700-һаа үсөөн бэшэ һайн квартиранuудые барижа болохо байгаа.

Ажахын хүдэлмэрилэгшэд мэдээжэ зэргээр «харуу байха» ёһотой (энэ үгые гүрөнэй удхатайгаар хэрэглэбэл), бидэнэр «харуу байжа» үшөө һураагүйбди гэжэ Ленин Моссоведэй пленумэй заседани дээрэ заагаа һэн. Ажахын хүдэлмэриин арга метод тухай үнэн зүб ленинскэ иимэ эрилтэнүүд мүнөө хүсэндөө бүримүһэн үлэнэ: «Мүнгөө тоотойгоор, нарин зүбөөр гаргашала, ажахыгаа гамтайгаар эрхилэ, бү залхуура, юумэ бү хулуу, ажалайнгаа журам тон наринаар сахи...» (Зохёолнууд, том 27, нюур 215).

Партиин Центральна Комитет, Советскэ правительство предприятинуудай директорнүүдэй эрхые ехэ болгохо талаар, ажахые хүтэлбэрилгын албан хойрог арга методые зайсуулха талаар, үйлэдбэри хүтэлбэрилгын хэрэгтэ хүдэлмэришэдые саашадань хабаадуулха талаар, нютагуудтахи зохёон байгуулха эдэбхи үүсхэлые бадаруулха талаар хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые бэелүүлээ, бэелүүлжэшье байна. Энэнь ниитын ажалай бүтээсые саашаланьехэ болгохо, материальна баялигуудаа бүри һайнаар ашаглаха ябадал хангаха байна. Табадахи табанжэл соо промышленна продукциин бүхы ургалтын гурбанай хоёр хубинь механизаци, ажалай эмхидхэл һайжаруулжа, ажалай бүтээсэ ехэ болгоһоной ашаар түйлагдаа һэн. Зургаадахи табанжэл соо ажалай бүтээсэ ехэ болгоһоной ашаар промышленна продукциин ургалтын табанай дүрбэ үлүүтэй хубинь туйлагдаха байна. Эгээл иимэһээ арадай ажахын бүхы һалбаринуудта ажалай бүтээсые эрид ехэ болгохо гээшэ коммунистическэ байгуулалтын шухалын шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно.

Арад зондоо алба хэхэ, ленинизмдэ үнэн байха гээшэ Коммунистическэ партиин бүхы илалтануудай эшэ үндэһэн мүн

Нүхэдүүд! Олониитын революционно үүсхэлээр тогтоогдоһон Советскэ гүрэн—уг удхаараа социалистическэ гүрэн, демократизмын дээдэ формо, бодото арадай засагай бэелэл болоно. Арадай ашаг туһа, хүнэй зол жаргалые уг зорилгодоо тооллодог ниитын байгуулалта түүхэдэ түрүүшынхеэ мандуулагдаа.

Тон ехэ анхарал оролдолгоор хүреэлэгдэн хүгжөөгдэжэ байгаа хүндэ индустри бүхы социалистическэ экономикын гол шухала үндэһэ һууринь, Эхэ ороноймнай баялигай ба хүсэ шадалай эшэ үндэһэн болодог байгаа, боложо байна. Гэхэтэй хамта, хүндэ индустриин хүгжэлтэнь бүхы гүрэнэй аша туһада, хүн зоной—социалистическэ общестывын гэшүүдэй аша туһада зорюулагдана. Социализм хадаа общестывын бүхы гэшүүдэй ажана энхэ байдал, бүхы талаараа хүгжэхэ ябадал хангахын тула ниитын зөөриие үндэһэ болгон үйлэдбэреэ жэгдэ тэгшээр эмхидхэдэг гурим мүн гэжэ Ленин тайлбарилан тодорхойлдог байгаа. «Социализм лэ бүхы ажалшадай байдалые үнэхөөрөө хүнгэн болгохо, ажана һайн байха арга боломжо хангаха ябадалда зорюулжа, ниитын үйлэдбэриие, продукт хубаарилгые научна бодомжотойгоор, үргэнөөр дэлгэрүүлхэ арга олгохо байна. Социализм лэ энээниие бэелүүлжэ шадаха»гэжэ Ленин заадаг байгаа. (Зохёолнууд, том 27, нюур 375). Өөрынгөө политикада Коммунистическэ партиин хүтэлбэри болгодог, **социализмын экономическа гол хуули ёһоной** уг удхань Ленинэй эдэ заабаринууд соо элирүүлэгдэнхэй.

Ажалшадай энхэ һайхан байдалай саг үргэлжэ урган дэбжэжэ байһые социализмын агууехэ туйлалта гэжэ тоолохо эрхэтэй байнабди. Гэхэ зуура, энэ талаар үшөө шиидхэгдээгүй олохон зорилгонууд бии байна. Юундэб гэхэдэ, арад зоной материальна ба культурна эрилтэнь таһалгаряагүй ургажа байдаг. Манайда эдеэ хоолой зарим продуктнууд, эд бараан үшөөл хүсэд элбэг болоодүй байһаар. Худалдаа наймаанай талаар олохон дутуу дунданууд бии. Тон ехэ барилгын хэгдэжэ байбашье, гэр байрын асуудал үшөөл бэрхэтэй байһаар. Коммунистическэ партимнай ажалшадай энхэ байдалые, культура болбосоролые бүхы талаарнь улам хүгжөөн дэбжээхэ тодорхой программа XX съездынгээ шиидхэбэринүүд дотор хараалаа.

Энээнтэй дашарамдан, хүдөө ажахын үйлэдбэриие эрид ехээр хүгжөөхэ арад ниитын зорилго тон шухала удхашанартай болоод байна. Советскэ орон дотор үрэжэл түгэс үргэн ехэ газар дайда бии. Һүүлэй хоёрхон жэл соо 33 миллион гектар шэнэ ба боро газар хахалагдаа. Шэнээр элдүүлэгдэн ашаглагдаһан газараймнай талмай Европын капиталистическэ оронуудтахи орооһо таряанай тарилгын бүхы талмайтай адли шахуу байна. Саашадаашье шэнэ газар элдүүрилэн ашаглахал байхабди. Зүгөөр, хүдөө ажахын бүхы культуранuудай ургасые эрид ехээр дээшэлүүлхэ, малажалай ашаг шэмэ үгэлгые бүри ехэ болгохо, бүхы ажахынуудтаа түрүү дүй дүршэл ба наукын туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ гээшэ хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгжүүлхэ гол шухала арга болоно.

Колхозуудай ба колхознигуудай ажалайнгаа үрэ дүнгүүдээр **урмашаха ёһо гуримые** сэхэ шууд сахиха ябадал—хүдөө ажахыдахи үйлэдбэрилгын хүсые саашадань ехээр хүгжөөхэ шухала арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн юм. Коммунистическэ парти, Советскэ гүрэн энэ талаар бии байһан хазагайруулгануудые һүүлэй жэлнүүдтэ элирүүлжэ, ажахыгаа социалистическэ ёһоор эрхилхэ ленинскэ гол ёһонуудые һэргээн хүгжөөхэ ба колхозно таряашадтай экономическа зүб харилсаа хангаха зорилготой хэмжээ-ябуулгануудые тодорхойлон хараалаад, сэхэ шууд бэелүүлжэ байна. Хүдөө ажахын хэдэ хэдэн зүйлэй продуктнуудые бэлэдхэхэ ба худалдан абаха үнэнүүд дээшэлүүлэгдээ; орооһо таряа уялгата ёһоор тушаалгын хэмжээн хороогдоо; МТС-эй хүдэлмэриин түлөө абтадаг натура түлэбэри гуримшуулагдаа; колхознигуудһаа татагдадаг хүдөө ажахын налогой хэмжээн хороогдоо; колхозно үйлэдбэриие дан ехээр центрһээ түсэблэдэг ябадал болюулагдажа, хамтынгаа үйлэдбэриин бүрин хүсэтэ эзэд болоһон колхознигуудай эдэбхи үүсхэлээ гаргалгада һаад болодог зүйлнүүд зайсуулагдаа. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудай ашаар, социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалай түшэг тулгуури бологшо—хүдэлмэришэн анги колхозно таряашад хоёрой эбдэршэгүй бата холбоо баран улам бэхижүүлэгдээ.

Эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, хүн ажахын түүхэй эдээр ороноо хүсэд бүрин хангаха асуудалые тон богонихон болзор соо шиидхэхээр хүсэд түгэс техникэ ба эрхим кадрнууд мүнөө манда бии болонхой. Энэ талаар тон ехэ арга боломжотой байна. Жэшээнь, РСФСР-эй харьяата Воронежско, Курска, Белгородско, Рязанска областьнуудта, Украинска ССР-эй зарим областьнуудта 1955 дотор туйлагдаһан хэмжээтэй колхозуудаймнай һаалияа нэмэжэ һаань, һү һаажа абалгын талаар зургаадахи табанжэлэй даалгабари түрүүшын хоёр жэлэй туршада дүүргэгдэжэ шадагдаха гэжэ хэлэхэ ойлтосотой болохо. Зургаадахи табанжэлэй түсэбэй ёһоор бүхы ороной колхозуудта, совхозуудта мяха абалга 1960 ондо 2,3 дахин нэмэгдэхэ ёһотой байгаа һаань, харин Украинска ССР-эй колхозууд болон совхозууд бүри 1956 ондо мяха абалгаяа хоёр дахин, тэрэ тоодо гахайн мяха абалгаяа гурба дахин нэмэхэ уялга үгэнхэй.

Нүхэдүүд! Партиин XX съезд ... дай байдалые улам һайжаруулха тула хэгдэхэ хүдэлмэриин үргэн программа зохёожо үгөө. Хэрэглэмжын зүйлнүүдые бүри ехээр бүтээн үйлэдбэрилдэг болохо тухай, зарим ... дараанда хэбтэдэг нютагай ресурснуудые хүсэд ашаглан, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленность сэхэ шууд хүгжөөхэ ту... хэлэгдэнэ. Эд бараанай ... сые, гэр байрын барилгые, ниит... эдеэ хоолой газарнуудые, ... гэдэй эмхи зургаануудые ... гэдхэхэ тухай, хүдэлмэриин үдэр ... роохо тухай, бага мүнгэ абадаг ... дэлмэрилэгшэдэй салин хүлһые ... мээхэ тухай, пенсиин хэрэгые ... һөөрнь һайжаруулха тухай, ... нуудэй үйлэдбэридэхи, гэртэхи ... далые бүри һайжаруулха ту... бусад олон ехэ хэмжээ-ябуул... нууд тухай хэлэгдэнэ.

Эдэ бүхы ехэ ба орёо зорилго... дые амжалтатайгаар шиидхэхы... ла юу хэхэб гэхэдэ, манай гүрэ... аппарадтахи али бүхы албан хойр... хазагайруулгануудые, нобшо ябу... лые усадхан зайсуулха, үйлэдбэри... ресурснуудые эрхим һайнаар аша... лаха хэрэгтэ хүдэлмэришэд... колхознигуудай, инженернүүдэй, а... рономуудай материальна урмаша... гые бүри ехэ болгохо, үйлэдбэри... хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ хүдэлмэри... болон колхознигуудые олоор хаба... дуулха шухала. Манай парти... комсомольско, советскэ, ажа... профсоюзна хүтэлбэришэгшэд... бага ехэгүй барандаа—үнэхөөрөө ... нинскэ ёһоор хүдэлмэрилдэг бай... ень партимнай эринэ. Тэдэнэр ... дэлмэришэдэй гүн дунда байха, ... дэлмэришэдэй байдалые бүхы ... лаарнь мэдэхэ, зоной һанал бодол... тэдэнэй бодото эрмэлзэлтые, ... тые, хүсэл бодолые...ямаршье ... далаар, хэзээшье алдуугүй зүб... тодорхойлжо шадаха, нүхэрэй ё... хандан, эрилтэ хэрэглэлыень ... ралтайгаар хангажа олониитын ... хизааргүй ехэ этигэл найдаб...

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюу...)

…нинизм—мүнөөнэй саг үеын илалта түгэс туг

…И. Ленинэй түрэhэн үдэрhөө хойшо 86-дахи жэлэй ойдо зорюулагдажа, Москвада болоhон баярай суглаан дээрэ нүхэр Д. Т. ШЕПИЛОВЭЙ хэhэн элидхэл

(Түгэсхэл)

…ёhотой» гэжэ Ильич бэшэ… юм. (Зохёолнууд, том 33, нюур …-167).

…дүүд! Обществын хүгжэдэг … ёhонууд тухай, социализм ба …мунизм байгуулха тухай наука …шо марксизм хадаа обществын …е агуу ехэ хүнүүдэй, геройнуу… полководецуудай түүхэ шэнгеэр …дог идеалистическэ үзэл бодол… …эргүү тэмсэл дотор урган ман… «Геройнууд ба hүрэг зон» ту… народник ёhоной субъективист… теориие Ленин тон шангаар …жэлhэн байгаа. Обществын түү… онсо тодорхой хуулиин ёhоор …эдэг, түүхые зохёон байгуул… гол хүсэниинь—**арад зон,** ажал… олониитэ болоно, тэдэнэр бүхы …иальна шухала хэрэгсэлнүү… культурна үнэтэ зүйлнүүдые …болгодог юм гэжэ историческа …иализм тоолоно.

…ябрьска революци, Советскэ … мандажа, арад түмэниие түү… творчествын хяра оройдо хүрэ… …дэбжүүлээд, олониитын эдэбхи …эй урдань үзэгдөөгүй ехээр …айдалай бүхы hалбаринуудта … бадарха ябадал хангаа. …сэн байгуулагша, үнэнтэ со…изм хадаа арад түмэнэй өөhэ… зохёон байгуулhан юумэ боло… …жэ Ленин бэшээ hэн. (Зохёол… том 26, нюур 255).

…са нэгэн хүнүүдтэ шүтэн hүгэ… тиимэhээ марксизмда харша …лые партимнай hүүлэй жэл… …, илангаяа XX съезд дээрээ шууд буруушааhан байна. Ган… …эн хүнүүдтэ шүтэдэг ябадал … үзэл сурталда, манай социа…ческэ үзэл бодолдо, манай нии… политическэ байгуулалтын үг … тон харша юм. Ганса нэгэн …дтэ шүтэн hүгэдэлгэ партиин …ад түмэнэй үүргые бууруулан болгодог, парти доторхи хамтын …эриин үүргые арсадаг, шүүм… болон өөрыгөө шүүмжэлгые …аг ба хизаарладаг, партийна …зацинуудай, ажалша олонии… эдэбхи, үүсхэлые hуларуулдаг … юм. Ганса нэгэн хүнүүдтэ шү…тэдэлгэ партийна демократиие, …юционно хуули ёhые бүдүүли…бдэхэ ябадалда хүргөө. Ганса, хүнүүдтэ шүтэн hүгэдэдэг ту… марксизмда харша ябадал… И. В. Сталинда шүтэн hүгэдэл… холбоотой бүхы хойшолон… …сум усадхаха, партийна ба …й ажабайдалда хамаатай ле… …э нормонууд болон гол ёhо… …е буримүhэн hэргээн бэелүүл…рилгые партимнай иимэ эрид …ар табиhан байна. **(Альга …га).** Гэхэ зуура, И. В. Ста… коммунистическэ хүдэлөөнэй … ехэ ажал-ябуулагшадай нэгэн …, Ленинэй үзэл сурталые … аршалан хамгаалха үедэ …э үүргэ дүүргээ, манай орон … социализм байгуулха хэрэгтэ …а хүргөө гэжэ тэмдэглэхэ шу… болоно.

…тиин бүхы звенонууд, тэрэнэй …нейкэ бүхэн нэгэн адли үзэл …одой-коммунистнуудай hайн … дайшалхы союз бологшо …н бүрин түгэс ажабайдалые …лхэ hэн гэжэ **манай урда та…** …ан агуу ехэ зохёон байгуулхы …онууд эринэ. Эдэ зорилгонууд …адай үүсхэн байгуулагша …хэшээлые улам ехээр хүгжөө…рэн түрэеэ ударидаха хэрэгтэ …тын бүри үргэн олоороо ха… …а ябадал хангаха, советскэ де…тиие бүхы талаарнь хүгжөөхэ … табина.

…тийна гуримай ёhо хэмжээн …хэй дээрэхи эгээн түрүү соци…ческэ үзэл сурталай ёhо хэм… …соо манай культурын бүхы …инуудта hанал бодолоо сү…ээр, тодорхой hайнаар зүб…сэхэ, нэгэл юумые нюдэ ба…бтадаг ба хооhон схемэнүү…рэглэдэг ябадалтай эрид шан…мсэхэ, зүб шүүмжэлэлые бү…аар hайшаан дэмжэхэ, хүдэл… hайжаруулха тухай шэнэ ду…нуудта hонороор хандаха зо…, марксистска ухаан бодолые …хы ёhоор хүгжөөхэ хэрэгтэ … XX съезд ехэ туhа хүргөө. …кэ гол ёhонуудтай зохилдуу…ан хурсаар ухаалан зохёохын …хала хизааргүй ехэ арга бо…

ломжонуудые нээжэ үгэдэг социалистическэ реализмын арга методтэй литературын ба искусствын талаар абабал, «өөрын үүсхэл гаргаха, хүн хүнэй шадабариие хүгжөөхэ ехэ арга, ухаан бодол ба hанаашалгын түхэл маяг ба удхын хүгжэхэ арга олгохо зайлашагүй шухала». (Зохёолнууд, том 10, нюур 28).

Ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэн hүгэдэдэг ябадалда эсэргүүсэн, түүхые материалистическэ ёhоор ойлголгын түлөө тэмсэхэ зуураа, революционно марксизм болбол арад зоной дэбжүүлhэн ба тэдэнэй этигэдэг хүтэлбэрилэгшэдэй, вождьнорой, удамаршадай зүгhөө олониитын хэрэгтэ дүүргэдэг үүргыень огто арсадаггүй, харин угаа ехэ удхашанартайда тоолодог. «Хүдэлөөе эмхидхэжэ ба хүтэлбэрилжэ шадахаар өөрынгөө политическэ вождьнорые, өөрынгөө түрүү түлөөлэгшэдые дэбжүүлээгүй hаа, түүхэдэхи нэгэшье анги толгойлон зонхилхо ябадал туйлажа шадаагүй юм» гэжэ Ленин бэшээ бэлэй. (Зохёолнууд, том 4, нюур 345). Олониитын үүсхэл эдэбхиие үргэн ехээр дэлгэрүүлхэ ба хамтааран хүтэлбэрилхэ гэдэг ленинскэ гол ёhонууд үйлэдбэриие, hургуулиие, арми болон бусадые митингын гуримаар хүтэлбэрилхэ гэhэн удхатай огто бэшэ юм. Марксизм-ленинизм хадаа «геройнуудые» түүхэ зохёоhон гол нюурнууд гэжэ тоолодог идеалистическэ үзэл бодолые буруушаан, хүтэлбэрилэгшэдэй нэрэ хүндые арсадаг анархизмда эсэргүүсэн тэмсэдэг байгаа, тэмсэнэшье.

Нүхэдүүд! Манай алдарта Коммунистическэ парти социалистическэ революциин үедэ хүдэлмэришэн ангиин вождь ба эмхидхэлшэнь байгаа, шэнэ общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай вождь ба эмхидхэлшэнь байна. Эгээн түрүү теорёор зэбсэгжэhэн, нэгэн адли үзэл бодолтодой-коммунистнуудай, марксистнууд-ленинецүүдэй парти мүн туладаа манай парти хүсэтэй байдаг; партимнай үргэн олон арад түмэнтэй тон нягта холбоо барисаатай байдаг; эмхидхэл hайнтай, демократическа централизм ба хамтын хүтэлбэри бэелүүлдэг туладаа парти хүсэтэй юм. Манай парти арад зоной хэрэгэй түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ, манай ороной бүхы ажалшадай, ахадүү коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай, дэлхэй дээрэхи бүхы эгээлэй хүнүүдэй тон ехэ инаглалда, заха хизааргүй этигэл найдабарида хүртөө.

Партиин XX съезд дээрэ, тэрэнэй hүүлээр бүхы парти дотор тон шанга, үнэхөөрөө шухала, аша үрэ түгэс шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгын дэлгэрhэнтэй дашарамдан, буржуазна хэблэл ба радио антисоветскэ зэрлиг хашхаралдаа гаргаhан байна. **Нэрэ ба hэшхэлээ алдаhан, империализмын үзэл сурталхамгаалагшад марксизм-ленинизмын программна заабаринуудые, гол ёhонуудые хазагайруулха гэжэ, манай социалистическэ байдал ба ёhо гуримые худалаар харуулха, советскэ арадай, тэрэнэй коммунистическэ авангардын агуу ехэ хэрэгые муушалха гэжэ hэдэнэ.** Зүгөөр, эдэ бүхы хорото hэдэлгэнүүдынь энэ удаашье зайлашагүй буруу hүрэхэ байна. Хэн нэгэндэ аятай гү, али аягүй байhанhаань дулдыдангүй, заабол хараада абаха ёhотой түүхэтэ баримтанууд бии байна.

Түүхэтэ ямар баримта болоноб гэхэдэ, ленинизм лэ дэлхэйн нэгэдэхи дайнай тон хүндэ хюдалдаата байлдаануудhаа мултаран гараха арга оные арадуудта зааhан юм. Тэрэ дайнай үедэ 10 миллион хүн алагдаhан, 20 миллион үлүүтэй хүнүүд шархатаhан ба эрэмдэг боложо гэмтэhэн байгаа.

Түүхэтэ ямар баримта болоноб гэхэдэ, Россин хүдэлмэришэн анги ажалша таряашадтай холбоо барисаа байгуулан, марксистско-ленинскэ теорёор зэбсэгжэhэн Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, хүсэн түгэс социалистическэ гүрэниие үмхирэн муудаhан хаанта байгуулалтын hандархай дээрэ тогтоогоо. Урдань эрхэ сүлөөгүй, дарлагдадаг байhан арадууд ахадүүтэй хани барисаагаар холбогдоод, сүлөөтэ эрхэтэй ба хүгжэн hалбаржа байгаа арадууд болон мандаа.

Түүхэтэ ямар баримта болоноб гэхэдэ, модон анзаhатай, муу байдалтай хуушанай Русь марксизм-ленинизмын агуу ехэ үзэл сурталай ашаар түргэн хүгжэжэ, эрхим зэргын машинануудые бүтээдэг, мүнөө сагай энергетикэтэй, мэргэжэл түгэс үйлэдбэритэй, автоматикатай, реактивна ба атомна техникэтэй, хүдөө ажахын оньhон нарин ба томо үйлэдбэритэй хүсэн түгэс индустриально-колхозно гүрэн болоо.

Түүхэтэ ямар баримта болоноб гэхэдэ, дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ, фашистска hүрэг алуургшад үхэл ба hандарал ушаруулан, Европые барандань шахуу мэдэлдээ оруулаад, хэдэн мянган жэлдэ тогтоон байгуулагдаhан соёл болбосорол hандаргагдажа, тооhон тобороо болгогдохонь гэжэ олохон хүнүүдэй hанажа байhан үедэ, советскэ арад лэ, тэрэнэй баатар габьяата Зэбсэгтэ Хүсэнүүд лэ хуяг нэмэрhэн hүрэг дайсадые бута сохижо, хүн түрэлтэниие фашистска богоолшолгоhоо абарха хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргээ бэлэй. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Түүхэтэ ямар баримта болоноб гэхэдэ, Советскэ Союзнай капиталистическэ далай соохи ори гансахан ольторог шэнги байхаяа болинхой, харин дэлхэйн бүмбэрсэгэй газар дайдын дүрбэнэй нэгэ хубиие эзэлдэг, бүхы хүн түрэлтэнэй гурбанай нэгэнhээ олон зоной ажаhуудаг социалистическэ оронуудай агуу ехэ хани нэгэдэлэй гол хубинь болоо.

Түүхэтэ ямар баримта болоноб гэхэдэ, марксизм-ленинизмын үзэл сурталынь мүнөө Баруун ба Зүүн зүгүүдтэхи арадуудай сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй океан шэнги ехэ материальна хүсэн болон мандаа. Энэ үзэл суртал хадаа империалистическэ дарлагшадта эсэргүүсэн, гутамшаг муухай колониальна ёhо гуримда эсэргүүсэн тэмсэгшэ хэдэн зуун миллион хүнүүдэй этигэл найдабариин туг ба hүр hүлдэнь болонхой. Капиталистическэ, сүлөөрөөдүй ба колониальна оронуудтахи коммунистическэ партинууд улам урган бэхижэнэ; дайнай аюулда ба хархис аашануудта эсэргүүсэн, ажалшадай гол шухала хэрэгэй түлөө, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэхи hаналай алгасалые зайсуулхын түлөө, хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлые бэхижүүлхын түлөө тэмсэгшэ тэдэ коммунистическэ партинуудай ажал-ябуулгань улам эдэбхитэй шударгуу боложо байнхай. Коммунистическэ партинууд пролетарска интернационализмын ленинскэ туг доро жагсажа, эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй түлөө, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэнь үргэн арад түмэниие найдамтайгаар толгойлно.

Эрхэ сүлөө, зол жаргал ба соёл болбосорол тээшэ зориhон арадуудай энэ хүдэлөөе империалистическэ хархис этэгээдүүдэй ямаршье хүсэн hаатуулжа шадахагүй. «Дарлагдагшадай илахань лабтай. Юундэб гэхэдэ, ажабайдал тэдэниие дэмжэнэ, олоной хүсэн, олониитын хүсэн бүхы шэн зоригто, баян бодолто, үнэн сэхэ, урагшаа дабшагша, шэнэ юумэ байгуулхые эрмэлзэгшэ барагдашагүй хүдэлөөнэй хүсэн, «эгээлэй арад» гэгдэдэг хүдэлмэришэд болон таряашадай эршэ зоригой, оюун бэлигэй асари ехэ нөөсэнь барандаа тэдэ дарлагдагшадые дэмжэнэ. Тэдэнэй илалта туйлахань лабтай» гэжэ Ленин заадаг байгаа. **(Нэрьемэ альга ташалга).** (Зохёолнууд, том 26, нюур 364).

Мүнөөнэй үе саг хадаа хамагые илагша марксизм-ленинизмын үзэл сурталай гайхамшагаар илан мандаhан үе саг болоно. Советскэ Союзай Коммунистическэ парти энэ үзэл сурталаар зоригжон, арад түмэниие үг зорилго тээшэнь — коммунизм тээшэ этигэлтэй найдамтайгаар хүтэлжэ ябана. **(Альга ташалга).**

Зохёон байгуулагша — агуу ехэ советскэ арадта алдар соло! **(Альга ташалга).**

Коммунизм байгуулхын түлөө **тэмсэлдэ советскэ арадые зоригжуулан ударидагша хүсэн—Коммунистическэ партида алдар соло! (Нэрьемэ альга ташалга).**

Мүнөө сагай илалта түгэс туг, бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй туг бологшо марксизм-ленинизм мандаха болтогой! (Нэрьемэ, үни удаан үргэлжэлhэн альга ташалга болобо).

Ленинэй хэрэг хүгжэжэ, илажа байна

ССР Союзай Ехэ театр соо баярай заседани болобо

Ажалшадай сэсэн мэргэн вождь, коммунистическэ партиие ба дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалистическэ гүрэниие байгуулагша—Владимир Ильич Ленинэй түрэhөөр 86 жэлэй ойе советскэ хүнүүд, бүхы түрүү хүн түрэлтэн баяр ёhололой оршон байдалда тэмдэглээ.

«Ленин гэhэн хүндэтэ нэрэ дэлхэйн бүхы арадуудай элдэб хэлэнүүд дээрэ тон ехэ инаглалтайгаар ба хүндэтэйгөөр нэрлэгдэдэг байна. Ленинизмын үзэл сурталые жэл ерэхэ тудам бүри олон хүнүүд мэдэрдэг боложо байна. Ленинскэ үзэл сурталай агуу ехэ, бата бэхи хүсэн хаа хаанагүй харагдана. Энэ үзэл суртал КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд соо илангаяа эли тодоор харагдана. Эдэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тулада советскэ арад шэн зоригтойгоор ажаллажа байна.

1956 оной апрелиин 22-то манай Эхэ ороной столица—Москвагай байшангууд дээрэ улаан тугууд намилзана. Энэ гайхамшагта үдэрые бүгэдэарадай hайндэр болгон москвагайхид тэмдэглээ. В. И. Ленинэй Центральна музейдэ, СССР-эй Революциин Музейдэ хэдэн мянган хүн ороо, ленинскэ газарнуудаар экскурсинуудые хээ, Кремль соохи, В. И. Ленинэй хүдэлмэрилжэ байhан кабинедтэ ба байрада ороо. Түрэл Ильичын мартагдашагүй обрäзые харуулhан кинодокументнүүдые олон хүн хараа.

Үдэшын 6 часта хэдэн зуун хүн зон Ехэ театрта оошожо, Владимир Ильич Ленинэй түрэhөөр 86 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай заседанида хабаадалсаа. Энэ театрын зал соо 35 жэлэй саада тээ Соведүүдэй Бүхэроссийска IX съезд дээрэ В. И. Ленин элидхэл хэhэн юм. Энэ хадаа шэнэ, амгалан оршон байдалда правительствын арадай үмэнэ хэhэн түрүүшын тоосоон байhан юм. Социалистическэ республика байгуулха, хүдэлмэришэд ба таряашадай холбоо барисаа бэхижүүлхэ талаар шухала зорилгонууд энэ элидхэл соо табигдаhан байгаа. «Эдэ зорилгонуудые бидэнэр шиидхэхэбди, газар дэлхэй дээрэхи ямаршье хүсэнүүдэй hуларуулжа шадахаар бэшээр хүдэлмэришэд ба таряашадай бата бэхи холбоо барисаа байгуулхабди». гэжэ Владимир Ильич хэлэhэн байгаа. Агуу ехэ Ленинэй сэсэн мэргэн урид харалга бэелүүлэгдээ. Социалистическэ гүрэнэй хүсэн түгэлдэр ба илагдашагүй байлгын үндэhэ hуури бологшо хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай холбоо барисаан мүнөө эбдэршэгүй ба хэзээ хэзээнэйхиhээ бата бэхи болонхой.

Москва городой партийна, советскэ, ниитын организацинуудай баярай заседанида элдэб үетэнэй түлөөлэгшэд—хаанта засагта болон буржуазида эсэргүүсэн, Ленинэй хүтэлбэреэр тэмсэhэн партиин үнинэй гэшүүд; 1905—1917 онуудай революционно байлдаануудта, гражданска дайнда хабаадагшад, табан жэлнүүдэй геройнууд ерэhэн байна. Түрүү хүдэлмэришэд, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэд, Советскэ Армиин сэрэгшүүд зал соо сугларaa. Румынска Арадай Республикын Агуу ехэ национальна суглаанай делегаци Агуу ехэ национальна суглаанай түрүүлэгшэ К. Пырвулеску түрүүтэйгээр заседанида хабаадалсаа.

Сценын тэг дунда 16 союзна республиканuудай гүрэнэй тугуудаар бүрхөөгдэнхэй Владимир Ильич Ленинэй томо скульптурна портрет харагдана. «Ленинизмын бүгэдые илагша туг мандаха болтогой!» гэhэн алтаар бэшэгдэhэн үгэнүүд яларан харагдана. Хоёр таладань 1870 ба 1956 гэhэн тоонууд мүн лэ харагдана.

Хүндэлэлэй харуул хүдэлэнгүйгөөр жагсан байнад.

«Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадые зоригжуулагша ба хүтэлбэрилэгшэ агуу ехэ хүсэн бологшо Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!» гэhэн лозунг сценын дээгүүр бэшээтэй байна.

Нүхэд К. Е. Ворошиловай, Л. М. Кагановичын, Г. М. Маленковой, А. И. Микоянай, В. М. Молотовой, М. З. Сабуровай, М. А. Сусловай, Г. К. Жуковай, Д. Т. Шепиловэй, Е. А. Фурцевагай, Н. М. Швернигэй, А. Б. Аристовай, П. Н. Поспеловэй президиумдэ ерэжэ hууххадань, сугларагшад нэрьесэ альга ташажа тэдэниие угтаа.

Баярай заседаниие К. Е. Ворошилов нээгээ.

Зал соо Советскэ Союзай Гүрэнэй Гимнын аялга зэдэлээ.

Элидхэл хэхын тулада КПСС-эй ЦК-гэй секретарь Д. Т. Шепиловтэ үгэ үгтөө. Тэрэ иигэжэ хэлээ. Ленинэй нэрэ бүхы дэлхэйн жиирэй бүхы хүнүүдтэ капиталистическэ богоолшолгоhоо сүлөөрэлгын тэмдэг, шэнэ, коммунистическэ саг үеын шэнжэ тэмдэг боложо үгөө.

Пролетарска агуу ехэ стратег Ленин хадаа түүхэтэ шэнэ дүй дүршэл согсололгодо үндэhэлэн Маркс, Энгельсын революционно hургаалые саашань хүгжөөжэ бүри дээдэ шатада гаргаа. Материалистическэ диалектикын методые баримталан Ленин хадаа hүүлшынгээ, империалистическэ шатада ябаhан капитализмын хуули ёhонуудые тодоруулан харуулаа. Тэрэ хадаа социалистическэ революци тухай, коммунистическэ обществын хоёр шата тухай, шэнэ ажабайдал байгуулха замууд ба арга методууд тухай түгэс hургаал зохёоhон байна. Агуу ехэ интернациональна hургаал мүн байhан марксизм-ленинизм эрхэ сүлөө, социализм тээшэ замые бүхы оронуудай хүдэлмэришэн ангида, капиталистическэ ба колониальна дэлхэйн ажалшадта гэрэлтүүлэн заагаа.

Өөрынгөө гайхамшаг сэсэн ухаае, нугаршагүй зоригые Ленин хүдэлмэришэн ангиин дайшалхы авангард — Коммунистическэ партиин хэрэгтэ зорюулhан байна. Ленин тэрэниие агуу ехэ революционно байлдаануудта бэлдээ, капитализмые доболжо бодоhон партиие Ленин хүтэлөө; Ленин партиин хамтын оюун бодолые элирхэйлэн хэдэгшэ байгаа. Научна коммунизмын программые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар партиин бүхы ажал-ябуулгые тэрэ ударидадаг байгаа. Ленин парти хоёр таhаршагүй юм.

Манай парти ябажа гараhан баатарлиг бүхы замдаа марксистско-ленинскэ hургаалые нюдэнэйнгөө сэгы мэтэ сэбэрээр сахижа ябаа гэжэ элидхэлшэ саашань хэлээ. Ленинизмдэ үнэн сэхэ байха гээшэ ажабайдалаймнай ба ажал-ябуулгымнай дээдэ хуули ёhон мүн гэжэ парти тоолоно. Энээниие тэрэ өөрынгөө XX съезд дээрэ эли тодоор харуулаа, тус съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд творческо марксизм-ленинизмын зэлөөр нэбтэрэнхэй юм.

Ленинизм хадаа эб найрамдал, арадуудай эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдал, хүнэй золтой жаргалтай ба ажана hайн байдал мүн болоно. Түүхэ хадаа марксистско-ленинскэ наукын нээhэн бодото хуули ёhоор хүгжэдэг юм.

Колониальна системэ хаа хаанагүй hуларан унажа байна.

Империалистическэ этэгээдүүд хадаа түүхэтэ событинуудай хүгжэлтэдэ дурагүйтэдэг дээрэhээ, тэрэниие хубилгахые хүсэжэшье болохо байна. **Теэд түүхын бодото хуули ёhонуудые хэн нэгэнэй дураар хубилгажа болохогүй байна бшуу.**

Эбтэйгээр зэргэ оршон байха тухай **ленинскэ үзэл суртал үнэхөөрөөл арад зоной үзэл суртал юм. Энэ үзэл сурталые хүн түрэлтэнэй олонхинь мэдэрдэг ба дэмжэдэг байна.**

Нүхэд Н. А. Булганинай ба Н. С. Хрущевой Англида айлшалалга советскэ эб найрамдалда дуратай политикые гэршэлэн харуулна. Энэ айлшалалгын урагшатай байжа, советско-английска харилсаанай hайжархыень советскэ арад үнэн зүрхэнhөө хүсэнэ. СССР-эй социалистическэ экономикын ба культурын хүгжэлтэ хадаа ленинскэ захянуудай бодото бэелэл болоно гэжэ элидхэл соо дэлгэрэнгыгээр харуулагдаhан байна.

Коммунизмын түгэлдэр хүсэтэ материально-үйлэдбэриин база байгуулха асари ехэ зорилгонууд тухай элидхэлшэ саашань хэлээ.

Партиин Центральна Комитет ба Советскэ правительство хадаа заводууд болон фабрикануудай директорнүүдэй эрхые үргэдхэхэ талаар, ажахые хойрог нобшо арга методүүдээр хүтэлбэрилгые зайсуулха, үйлэдбэриие хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэдые бүри олоор хабаадуулха талаар, зохёохы үүсхэлые хүгжөөхэ талаар хэдэн хэмжээнүүдые абаhан ба абажашье байна. Эдэ хэмжээнүүд ниитын ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ, материальна зүйлнүүдэй хэрэглэлгые hайжаруулха арга олгохо байна.

Парти хадаа марксизмда харша ябадал бологшо ганса нэгэн хүндэ шүтэлгые hүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа XX съезд дээрээ шууд буруушааhан байна.

Алдарта Коммунистическэ парти социалистическэ революциин үедэ хүдэлмэришэн ангиин вождь ба эмхидхэлшэнь байгаа, шэнэ общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай вождь ба эмхидхэлшэнь байна.

«Мүнөө сагай илалта түгэс туг, бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй туг бологшо марксизм-ленинизм мандаха болтогой!» гэhэн үгэнүүдые хэлээд Д. Т. Шепилов элидхэлээ дүүргээ. Нэрьемэ удаан альга ташалга болоо. В. И. Ленинэй түрэhөөр 86 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаанай түгэсхэлдэ партийна гимн «Интернационал» дуулагдаа.

Удаань ехэ концерт болоо.

(ТАСС).

РЕСПУБЛИКЫН МТС-үүдтэ ТРАКТОРНА ХҮДЭЛМЭРИИН ЯБАСА ТУХАЙ 1956 ОНОЙ АПРЕЛИИН 20-ной МЭДЭЭН

(жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

МТС-үүд	Зөөлэн хахалалгада оруулхада хэгдэhэн бүхы хүдэлмэри
Ехэ-Кударын	16,4
Суулгын	15,8
Чесанын	15,0
Окино-Ключевскойн	13,3
Цагаан-Усанай	12,9
Сэлэнгын	12,0
Хориин	10,4
Хэжэнгын	10,1
Сосновско	9,5
Жиримскэ	9,5
Погранична	9,2
Сүхын	9,2
Бичурын	9,1
Хамнигадайн	8,4
Бургалтайн	8,4
Курбын	8,1
Эгэтын	8,0
Ториин	7,5
Кяхтын	7,5
Үдын	7,4
Селендумын	7,3
Үшөөтэйн	7,1
Хонхолойн	6,1
Баргажанай	5,8
Кыренэй	5,8
Ново-Брянска	5,6
Саянтын	5,6
Закаменай	5,5
Бага-Куналейн	5,5
Куйтунска	5,4
Итанцын	5,1
Иволгын	4,9
Түнхэнэй	4,8
Темлюйскэ	4,4
Тарбагатайн	4,1
Ехэ-Куналейн	4,0
Гашейн	3,5
Кабанскын	2,9

Сэлэнгэдэ эртын тарилга эхилбэ

hүүлэй үедэ газарай хүрьhэн түргэнөөр гэдэжэ, хабарай полевой хүдэлмэри үдэрhөө үдэртэ үргэдэнэ. Сэлэнгын аймагай Сүхын машинно-тракторна станциин харьяата «Коммунизм» колхоз мүнөө жэлэйнгээ хабарай хүдэлмэриие эмхитэйгээр, аймаг соогоо эгээн түрүүн эхилбэ.

Мүнөө ороohото культурануудай таригдаха 600 гаран гектар талмай дээрэ тарилгын урда тээхи эртын борнойлго хэгдэжэ, шииг нойто барагдаа.

Хабарай полевой хүдэлмэри дээрэ Григорий Петрович Кореевэй хүтэлбэрилдэг № 4 тракторна бригадын механизаторнууд ажалдаа үндэр бүтээсэ туйлана, халаанайнгаа даалгабариие hайн шанартайгаар, нормоhоо нилээдгүй үлүүлэн дүүргэнэ. Ёнхор гэжэ нютагта кукуруза таригдаха талмайе борнойлходоо МТС-эй залуу тракторист, ВЛКСМ-эй гэшүүн Николай Гымнинов «ХТЗ-7» трактораар үдэрэйнгөө даалгабариие 160—175 процент хүрэтэр дүүргэhэн байна. Тэрэнэй хэhэн хүдэлмэриие артелиин правлени hайн шанартай гэжэ сэгнээ.

Мүн трактористнууд Буда Галсанов, Доржиханда Аюров, Федор Шагжиев, Алексей Машиев ба бусад эртын борнойлго дээрэ халаанайнгаа даалгабариие ходоодоо үлүүлэн дүүргэдэг. Эдэ ба бусад механизаторнуудай оролдосотой ажалаар 3—4 үдэрэй турша соо 700 гаран гектар газар борнойлогдоо. Зарим газарнуудаар мүнөө түрүүшын 160 га шэниисэ хэрээhэлэгдэжэ, шэлэгдэмэл сортовой үрэhөөр таригдаад байна. Хабарай тарилга дээрэ «ДТ-54» трактор жолоододог тракторист Сергей Намжапович Хандуев нормынгоо ёhоор халаан соогоо 30 га тариха аад, түрүүшынгээ үдэрнүүдтэ 40—45 га тариба. Нүхэр Хандуев трактораймгаа хойноhоо техническэ харууhалга hайнаар хэдэг юм.

Мүн механизаторнууд Дашицырен Бадмацыренов, Дагдан Дымбрылов, Дамдинсурун Доржиев, Петр Сосновский гэгшэд ажалдаа үндэр бүтээсэ туйлана, социалистическэ мүрысөөндэ абаhан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ. Тэдэнэр хабарай тарилгын ямаршье хүдэлмэридэ ябахадаа, ажалаа hайн шанартайтаар дүүргэдэг.

Мүнөө полевой хүдэлмэри Доргото, Тарната ба Баян Гол нютагуудаар эмхитэйгээр үнгэргэгдэжэ байна.

Колхозой поли дээрэ ажаллажа байhан механизаторнууд болон колхознигуудта сэбэрхэн, hаруул байранууд бэлэдхэгдэнхэй, тэдэнэртэ сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ арга олгогдоо. Тоёной, Улаан Сэсэгэй ба Баруун Хүндын полевой стануудаар шатар, домино гэхэ мэтын культурна нааданууд бии, бригадануудта библиотекэнүүд түхеэрэгдэжэ эльгэгдээ.

Машинно-тракторна станциин механизаторнуудай ба колхознигуудай дунда Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрбэ. Колхозой партийна организациин агитатор, артелиин агроном Бальжинима Раднаев тус бригадын гэшүүдэй дунда КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг. Механизаторнуудай үдэр бүриинь ажалай дүнгүүд показателиин доска дээрэ харуулагдадаг, бригадын «Дайшалхы хуудаhанууд» болон «Коммунизмын түлөө» гэhэн ханын газетэдэ тунхаглагдадаг.

С. Шарапов.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 86 жэлэй ойе …еспубликымнай ажалшад үргэнөөр тэмдэглэбэ

ИВОЛГА

…иин 21—22-ой үдэрнүүдтэ … аймагай «Улаан Оронго» … гурбан бригадада, мүн … клубта В. И. Ленинэй түрэ… жэлэй ойтой дашарамдуулан … суглаанууд болобо.

…углаанууд дээрэ «В. И. Ле… түрэhөөр 86 жэлэй ой» гэhэн …элидхэл хэгдэhэн байна. Мүн … болон Оронгын дунда hур… уранhайханай самодеятель… коллективүүд концертнүү… …улба.

… суглаануудта колхозни… …отагай интеллигенци ехэ …абаадалсаба.

* * *

КУДАРА СОМОН

Дэлхэйн пролетариадай сэсэ мэргэн вождь В. И. Ленинэй түрэhөөр 86 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаанууд аймагай центртэ, МТС-үүдтэ, колхозуудта ба hургуулинуудта олон зоной хабаадалгатайгаар болоо.

Уржа үдэшэ аймагай Культурын байшанда баярай суглаан боложо, В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай элидхэлые сугларагшад шагнаба.

Суглаашадай дунда үнинэй коммунистнууд И. Кривогорницын, К. Громов ба бусад байлсаба.

hүүлээрнь Культурын байшанай уранhайханай самодеятельностиин коллектив hонирхолтой концерт харуулаа. Энэ баярай суглаанда хүдөө ажахын түрүүшүүл, МТС-эй хүдэлмэришэд, багшанар хамта 160 таран хүн байлсаба.

Мүн аймагай библиотекэдэ В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулгада зорюулагдаhан зуратай монтаж, Ленинэй зохёолнуудай ба Ленин тухай бэшэгдэhэн номуудай выставкэ эмхидхэгдэhэн байна. Энээниие ажалшад ехэтэ hонирхожо хараба.

СССР-эй, Великобританиин хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо боложо байгаа хэлсээнүүд

ЛОНДОН, апрелиин 20. **(ТАСС-эй тусхай корреспондент).** Великобританиин премьер-министр А. Идентэй, английска бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущевой хэhэн хэлсээнүүд тухайда Великобританиин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство хоёр талаhаа зүбшөөгдэhэн мэдээсэлые мүнөөдэр толилбо.

Мэдээсэл соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Апрелиин 19-дэ ба 20-до советскэ болон английска хүтэлбэрилэгшэд 3 дахин уулзаа. Тэдэнэр Даунинг стрит үйлсын 10-дахи номерто уулзаба. Эдэ уулзалгануудай үедэ тэдэнэр үнэн зүрхэнhөө hанал бодолоо сэхээр, туhатайгаар хэлсээ.

Апрелиин 19-нэй үдын hүүлээр түрүүшын уулзалга болоходо советскэ талаhаа Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, Н. А. Михайлов, А. А. Громыко, Я. А. Малик, П. Н. Кумыкин, В. Я. Ерофеев, О. А. Трояновский, Ю. С. Жемчужников байлсаба; английска талаhаа А. Иден, Селвин Ллойд, Р. Батлер, Н. Брук, А. Киркпатрик, У. Хэйтер, Г. Холер, Т. Бримлоу байлсаа.

Энэ уулзалгын үедэ советско-английска харилсаанууд тухай асуудалаар, тодорхойлон хэлэбэл хоёр оронoй хоорондо культурна болон бусад холбоо барисаа тогтоохо асуудалаар hанал бодолоо хэлсэбэ. Энээнтэй дашарамдуулан саашадаа зүбшэн хэлсэхын тула дурадхалнуудые хаража үзөөд, үзэмжэдэ табихыень хоёр талын түлөөлэгшэдтэ даалгагдаа.

Мүн Европодохи байдал тухай асуудалаар уридшалан хөөрэлдэбэ.

Апрелиин 20-ной үглөөгүүр болоhон хоёрдохи уулзалгын үедэ советскэ талаhаа Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, А. А. Громыко, Я. А. Малик, П. Н. Кумыкин, Л. Ф. Ильичев, В. С. Лебедев, О. А. Трояновский байлсаа; английска талаhаа А. Иден, Селвин Ллойд, Н. Брук, А. Киркпатрик, У. Хэйтер, Д. Янг, Г. Холер, Т. Бримлоу гэгшэд байлсаа.

Тэрэ заседани дээрэ Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй асуудалые зүбшэн хэлсэhэн байна. Хоёр талын түлөөлэгшэд дискуссиин үндэhөөр зохихо дурадхалнуудые бэлэдхэхэ, тэдэ дурадхалнуудынь саашадаа хаража үзэгдэхэ гэжэ хэлсээ.

Апрелиин 20-ной үдэр тэдэ гурбадахяа уулзаа.

Буу зэбсэг хуряалга тухай асуудал эндэ хаража үзэгдөө».

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущев Англида ошоод байна

Лондонско Ситиин муниципальна соведтэ сайлалга болобо

ЛОНДОН, апрелиин 20. **(ТАСС-эй тусхай корреспондент).** Мүнөөдэр үглөөнэй 10 час 30 минутада премьер-министр сэр Антони Иденэй үргөө соо Даунинг стрит үйлсын 10-дахи номерто СССР-эй, Великобританиин хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо хэлсээн боложо үргэлжэлбэ.

Энэ уулзалганай дүүрэхэдэ, 12 час 30 минутада нүхэд Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев автомашинануудта hуугаад Лондонско Ситиин лорд-мэрэй Мэншен-Хауздахи үргөөдэ ошобо. Тэндэнь советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй хүндэлэлдэ баяр ёhололой сайлалга болобо. Мэншен-Хауз хадаа Англиин столицын албан хэрэгэй кварталда — Ситиин тэг дунда байдаг. Мэншен-Хаузай дэргэдэ лондонойхид олоороо сугларба. Тэдэнэр Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёрые амаршалhан байна. Мэншен-Хаузай шадархи үйлсэнүүд тээшэ хараhан томо томо гэрнүүдэй сонхонуудта Ситиин олон тоото конторонуудай, эмхи зургаануудай албахаагшад, тэндэ ерэгшэд дүүрэн сугларанхай. Тэдэнэр советскэ хүтэлбэрилэгшэдые гараа үргэжэ, халуунаар амаршалhан, «ура!» хашхаралдан угтаhан байна. Мэншен-Хаузай шадар захиргаанай гэр барижа байhан хүдэлмэришэд айлшадые илангаяа hайнаар угтаба.

Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёрые лорд-мэр Экройдын үгыдэнь Лондонско Ситиин лорд-мэрэй уялга гүйсэдхэгшэ сэр Сеймур Говард гэгшэ Мэншен-Хаузай айлшадые угтамжын зал соо угтаба.

Ситиин лорд-мэрэй заншалта хубсаhа үмдэhэн сэр Сеймур Говардтай хамта, ангай арhаар хүбөөлэн оёhон улаан ба хүхэ торгон хубсаhа үмдэhэн олдерменүүд, шерифүүд, муниципалитедэй бусад тушаалта нюурнууд байлсаба. Гоё хубсаhа үмдэhэн, Кромбелиин үеын буу зэбсэг бариhан муниципальна харуул советскэ айлшадай хүндэлэлдэ табигдаба.

Сайлалганда ерэhэн олон айлшад уулзалгын үедэ байлсаба. Тэдэнэй дунда премьер-министр сэр А. Иден байлсаа. Сайлалга Мэншен-Хаузай «Египетскэ зал» соо болоо. Тэндэ 300 гаран айлшад байлсаа. Сэр Сеймур Говард, Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, сэр Антони Иден, дотоодын хэрэгүүдэй министр Г. Ллойд Джорж, финанснуудай министр Г. Макмиллан, гэр байрын ба нютагай захиргаанай министр Д. Сэндис, худалдаа наймаанай министр П. Торникрофт, лейбористска партиин ударидагша Х. Гэйтскелл, лорд Эттли, Лондондохи дипломатическа корпусой ахалагша — Норвегиин посол П. Пребенсен, Британска холбоо барисаата нацануудта оролсодог оронуудай Верховно комиссарнууд, Лондонско Ситиин олдерменүүд, мүн тэрэшэлэн аяншалхадань Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёрые үдэшэн ябалсагшад — тэдэнэй тоодо СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо А. А. Громыко, СССР-hээ Великобританида байгаа посол Я. А. Малик, Гадаадын худалдаа наймаанай министр П. Н. Кумыкин ба бусад Лондонско Ситиин герб дорохи гол столой саана hууба. Айлшадай дунда лондонско засагаархидай ба албан хэрэгэй бүлэгүүдэй түлөөлэгшэд, наукын ажал-ябуулагшад, ниитын элитэ түлөөлэгшэд байлсаа. Сайлалга үнэн зүрхэнэй hайн оршон байдалда үнгэрөө.

Сайлалгын hүүлээр сэр Сеймур Говард Великобританиин Королевын элүүр мэндэ ябахын түлөө, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын элүүр мэндэ ябахын түлөө духаряа бариба. Великобританиин ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

Удаань сэр Сеймур Говард гэгшэ советскэ хүтэлбэрилэгшэдтэ хандан амаршалгын үгэнүүдые хэлэбэ.

Сеймур Говардын хэлэhэн үгэ

Господин премьер-министр, Дээдэ тушаалтан, милорднууд, олдерменүүд, шерифүүд, леди, джентельменүүд! Россиhаа ерэhэн манай гайхамшагта айлшадые — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Булганиниие, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Хрущевые Нью-Йорк ошоhон лорд-мэрэй үгыдэ Лондоной корпорациин ба гражданинуудай үмэнэhөө амаршалха зол намда тудаа. **(Альга ташалга).**

Үнгэрөөшэ жэлдэ Москвагаар мартагдашагүй hайнаар ябажа ерэхэ үедэмни ородуудай засагаархид намайе ехэ хүндэтэйгөөр угтаа hэн, тиимэhээ энэ уулзалга джентельменүүд намда илангаяа аятай hайн байна гэжэ хэлэхэ ёhотойб.

Агуухэ столицаяа шэнээр түсэблэн бариха зуураа,ород арадай хэhэн угаа ехэ амжалтануудай заримыень тиихэдэ ошоходоо хараа hэм, амгалан hуухые, бүхы дэлхэйтэй хани барисаатай, соёл культурын талаар улам нягта холбоотой байхыеород арадай ехээр хүсэжэ байhан тухайнь би сэдьхэлээ хүдэлгэн ажаглаhан байнаб.

Советскэ гүрэнэй ажал-ябуулагшадай ерэhэниинь бидэндэ бултандамнай ехэ наартай байна, юундэб гэхэл, 1953 ондо Англида уhа үерлэжэ, аюул тохёолдохо үедэ советскэ арадай hайн hанаа гаргаhые — 90 мянгаhаа бага бэшэ фунт стерлинг мүнгэ зөөри үгэжэ туhалhые Лондон мартаагүй.

Энээниие бидэнэр баяр баясхалантайгаар hананабди, манай айлшадые городой заншалай ёhоор, hайнаар хүндэлхэ ба Мэншен-Хаузда тэдэндэ нүхэдэй ёhоор гараа үгэхэ арга боломжын бии болоhые бидэнэр hайшаанабди.

Россин арадтай, тэрэ арадай ажана байдалтай байхынь, хүгжэхынь түлөө харюусаха хүнүүдтэй бата хани барисаа тогтоохо шухала гэжэ манай премьер-министр үе үе болсод тэмдэглэдэг hэн; тиин энэ удаа ерэhэнэйтнай гол зорилго гэбэл, бидэниие амяарлан холодуулдаг олон асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ ябадал мүн болоно гэжэ премьер-министрнай бидэндэ hануулаа.

Бүхы талаараа холбоо барисаа тогтоохо хэды шухала байбашье, энэ холбоо барисаае ямаршье зэргэтэнэй хэхэдэ ашагтай байха туладань дээдэ тушаалтанайшье түйлаhан холбоо барисаан ашагтай байха ёhотой гэжэ хододоо hанажа байха хэрэгтэй. Нюураараа уулзажа, холбоо барисаа тогтоохоhоо бэшэ ондоо юушье уласхоорондын амгалан байдалда. уласхоорондын түгшүүрилые ниитэ дээрэнь hуларуулгада тиимэ ехээр туhалжа шадахагүй юм. Мүнөөнэйхидэл адли, нюураараа уулзажа, холбоо барисаа тогтоохо гээшэ хоёр орондо хоюуландань ашагтай байна.

Һайн hайхан хүсэл тухай мэдүүлгээр лэ түгшүүрил hуларуулагдахагүй юм. Түгшүүрилые hуларуулха хэрэг манай хоёр ороной хоюуланайнь урда табигдаад байгаа бодото хэрэгэй бэрхэшээлтэ асуудалнуудые тэсэмгэйгээр, нарин hайнаар шудалжа шиидхэлгэhээ болоно.

Тиимэhээ джентельменүүд, эгээл эндэ, манай орон дотор айлшадтайгаа уулзажа байхадаа бидэ ехэ баярлажа байбашье, уулзажа байhан газар тиимэшье ехэ удхашанартай бэшэ юм. Һайн hайхан хүсэл hаналтанай эльгэмэлнүүд манай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа, манай арадуудай хоорондохи хани барисаае, бэе бэеэ ойлгоhсохо ябадалые бэхижүүлхэ гэжэ оролдон Англи ерэhэниинь шухала байна. **(Альга ташалга).**

Эдэ холбоо барисаанууд хэлбэришэгүйгөөр бэхижэхэ, ушарынь тэдэнэр шухала хэрэгтэй зүйл болоно, ашагтай бодото хани барисаанай үзэлые хүндэлдэг хүнүүд эдэ холбоо барисаануудай ашаар мүнөө сагта зохёогдоhон хүсэтэ зэбсэгэй аюулhаа бэе бэеынгээ амгалан байдалые, hалбаран бадаралгые hэргылэн хангаха, өөhэдынгөө түсэб, түлэблэлгэнүүдые тайлбарилан харуулхаяа хүсэхэ байна гэжэ эндэ мүнөөдэр бидэнэр бултадаа үнэн сэдьхэлhээ найданабди.

Гүрэнэй ажал-ябуулагша хадаа хүүргэ хэгшэдэл адляар өөрынгөө түлэблэлгэнүүдэй найдамтай hайн байхын хойноhоо ажаглажа байха ёhотой. Тэдэ хүүргэнүүдээр гараха харгынуудай ехэ годирхой бэшэ, тиимэ муу бэшэ байхын тулада, мухар байхагүйн тулада эдэ харгынуудые hайн дура хүсэлэй үндэhөөр, харюусадаг бүхы хүнүүдэйнгээ аюулгүй байдал хангаха нангин уялгатай хүнүүдэй хоорондоо зүбшөөрэн, hайн дураараа байгуулха байhаниинь нацануудай зол жаргал болоно.

«Али бүхы туршалга болбол шэнжэлэгдээгүй юумэнүүдэй харагдажа байгаа сонхо мүн» гэжэ агуухэ поэдүүдэймнай нэгэн хэлээ hэн. Бэе бэедээ эсэргүү hанал бодолнуудай, манай хоёр нацын үзэлнүүдэй шэнжэлэгдээгүй энэ угаа ехэ юумэнүүд бага боложо байна, тиин тэдэнэй бага болохо тудам бидэ бүри ехээр найдадаг болонобди, эрхим hайн юумэнэй гэрэл туяань улам тодо болоно гэжэ бидэнэй дүршэл харуулагдажа эхилээ гээд hанагдана.

Түүхэ болбол сагаар хизаарлагдаhан зүйл, географи—зай тала соохи сахариг мүн. Зарим арадууд өөhэдынгөө үнгэрhэн сагай түүхэтэй бүхөөр холбоотой байдаг, бусад заримуудта тэдэнэй географическа байдал нүлөөлдэг. Иимэ илгаанууд бии байбашье, хүнүүдэй hанаа сэдьхэлэй мэдэрэл адли байдаг юм, тиин бидэнэр бэе бэетэйгээ оло дахин уулзажа, хани ёhоной шүүмжэлэл хэхэ бүреэ, өөhэдынгөө hанал бодолнуудые хэлсэхэ тудамаа арсалдаануудаа улам hайнаар зайсуулжа, бидэниие улам нягтаар холбохо холбоо барисаа тогтоожо шадаха байнабди.

Хабар боложо, газар дайдые сэсэг набшаар хушажа байhан үедэ манай айлшадай ерэhэндэнь угаа баяртай байнабди, тиин hайнаар айлшалжа ошохыень тэдэндэ хүсэнэбди. **(Альга ташалга).**

Хабартаа Англида залуу хүнэй hанал бодолынь багаханааршье hаа, инаг дуран тээшэ хандуулагдадаг гэжэ хэлсэдэг. **(Энеэдэн).** Энээниие хараадаа абажа «мүнөө манайда апрель гараад байхада» Англи дотор манай айлшадта ба бултанда аятай байха бэзэ гэжэ найданабди.

Энэ хадаа мүн уласхоорондын удхашанартай байха, тиимэ юм hаа, манай орондо айлшад амжалтатайгаар ябаад ошохо гэжэ найданаб.

Манай город—нацануудай хани барисаагай ба империин түрүүшын город юм. Тиин энэ город манай орон доторхи бидэнэй хододоо тэмсэдэг үнэтэ зүйлнүүдэй hүр hүлдэнь үниинhөө хойшо болодог юм. Манай арад тухай, тэрэнэй ажабайдал тухай ямар нэгэн юумэ мэдэжэ абаха дэлхэйн бүхы заха булангуудай хүнүүдые амаршалха золтой байнабди. Манай айлшадай бага болзороошье hаа ерээд ошоhониинь hанагдажа байха, эдэнэр эрид шууд хүсэлтэй, ажалда дуратай, эб найрамдал, эрхэ сүлөө хүсэдэг, советскэ арадта hайнаар хандадаг арад тухай юумэ мэдээд ошохо бэзэ гэжэ найданабди».

Н. А. Булганинда хандан Говард иигэжэ хэлэбэ: «Бидэнэй үнэн зүрхэнэй баярые, үнэн сэдьхэлhээ hайн hайханиие хүсэжэ байдаг тухаймнай советскэ арадта дамжуулан хэлэхыетнай Таниие, сэр, гуйнабди. Лэди ба джентельменүүд! Советскэ айлшадайнгаа хүндэлэлдэ духаряа үргэнэб!».

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин айлшадай зүгhөө халуунаар угтагдан харюугай үгэ хэлэбэ.

Н. А. Булганинай хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ лорд-мэр, господинууд!

Бидэн тушаа амаршалгын hайн hайхан, хани ёhоной үгэнүүдые хэлэhэнэйтнай түлөө өөhэдынгөө зүгhөө үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхые нэн түрүүн зүбшөөрыт.

Танай гайхамшагта столица — Лондондо гурбадахи үдэрөө байнабди. Лондондо наратай hайн үдэрнүүд боложо байна. Лондоной манан тараа, танай городой алдарта hонин юумэнүүдые hайхашаан харахадамнай бидэндэ хэншье hаад хэнэгүй. Манан тараад, наран игаажа, юумэ бүхэн элеэр харагдажа байхада ажаhуухада аятай hайн байдаг гэжэ hананаб.

Лондондо бидэнэй байhан энэ богонихон болзор соо бидэнэр лондонойхидтой зарим тэды холбоо барисаатай болообди. Тиин 1956 оной хабарай эдэ үдэрнүүдтэ лондонойхидой сэдьхэл hанаан муу бэшэ байна гэжэ бидэнэр хараабди. Энэнь сагай уларилай hайн байhааршье, мүн бусад ушарнуудааршье тайлбарилагдана гээшэ ха. Тэдэ ушарнууд лондонойхидhоо ба тэдэндэ айлшалжа ерэhэн бидэнhээ гадна, мүн дэлхэйн олон арадуудташье бүри hайн байхаяа хүсэхэ хүсэл найдабари бии болгодог. **(Альга ташалга).** Дэлхэйн политическэ оршомдо сагай уларилай hайжарhан ябадалда hүүлэй үеын уласхоорондын байдалай олохон событинууд туhалаа. Тэдэ событинууд таанадта булташдатнай hайса мэдээжэ. Москвадал адляар, мүн Лондоншье манай оронуудай хоорондохи харилсаануудай түгшүүрилэй hула болохо хэрэгтэ зарим тэды туhалаа гэжэ эндэ хэлэхээ хүсэнэб. Тэдэнэй хоорондо хани ёhоной саг үргэлжын холбоо барисаа тогтоо. Ямаршье гүрэнэй столична город бүхы орондоо жэшээ харуулдаг. Лондон ба Москва мүнөө зүб, hайн жэшээ харуулжа байна гэжэ hананаб. **(Альга ташалга).** Тус тус городуудhаа гадна, мүн гүрэнүүдэйшье хоорондо, дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы арадуудай хоорондо хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоогдохо ябадал бидэндэ хэрэгтэй. **(Альга ташалга).** Великобританиин ба Советскэ Союзай столицануудай мэрнүүдэй бэе бэедээ hая ерээд ошолсоhыень бидэнэр баясан hананабди. Манай хүндэтэ эзэн, господин Говард ба Моссоведэй түрүүлэгшэ байhан М. А. Яснов хоёр хоорондоо угаа hайн харилсаатай болоо. Хани барисаанай энэ үзэгдэлые бидэнэр амаршалнабди, тиин манай столицануудай шэнэ мэрнүүд—господин Экройд, Н. И. Бобровников мүн лэ тиимэ нүхэдүүд болохо бэзэ гэжэ найданабди.

Танай гүрэнэй ба политическэ ажал-ябуулагшадтай холбоо барисаатай болохын тулада, хүндэтэ сэр Антони Идентэй, тэрэнэй коллегүүдтэй хэлсээ хэхэ үедэ бэе бэеэ ойлгоhсохо хэрэг түйлахын, хани барисаа ба экономическа, культурна, научна, техническэ талаараа үргэнөөр харилсан ажаллалга, холбоо тогтоохо тушаа шухала алхам хэхын тулада танай орондо бидэнэй ерэhэмнай мэдээжэ. Мүн тэрэшэлэн манай хоорондо худалдаа наймаанай харилсаануудые улам үргэдхэхын тулада бидэнэр ерээбди.

Бидэнэй үмэнэ хүнгэнбэшэ зорилгонуудай табигдаад байhые харанат. Зүгөөр эдэ зорилгонууд шиидхэгдэжэ болохо ба шиидхэгдэхэ ёhотой гэжэ найдаабди. Теэд юумэ бүхэн тэрэ дороо булта бүтэшэдэг бэшэ ааб даа. Москва гэнтэ байгуулагдашоогүй юм гэжэ энээн тухай манай ородой онhон үгэ дотор хэлэгдэнэ. **(Альга ташалга).** Харилсаануудаймнай hайжарха ябадалшье, холбоо барисаануудаймнай үргэдэхэ ябадалшье байн байн түйлагдаха гэжэ бидэнэр hананабди. Арга боломжонууд манайда ехэ бии. Тэрэнээ бэелүүлхын тулада саг хэрэгтэй. Зүгөөр, Англида бидэнэй ерэhэн ябадал Англиин ба Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаанда, харилсаа холбоондо hайн эхи табиха бэзэ гэжэ бидэнэр найданабди. Эдэнэй хоорондохи хани барисаанай, харилсаа холбооной үндэhэ hууринь амгалан ёhоор зэргэ оршолгын агууехэ гол ёhонууд болохо.

Британска арадай, Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи хани барисаанай, харилсаа холбооной хүндэлэлдэ духаряа барихыемни зүбшөөрыт! Господин лорд-мэр, танай элүүр мэндэ ябахын түлөө! **(Альга ташалга).**

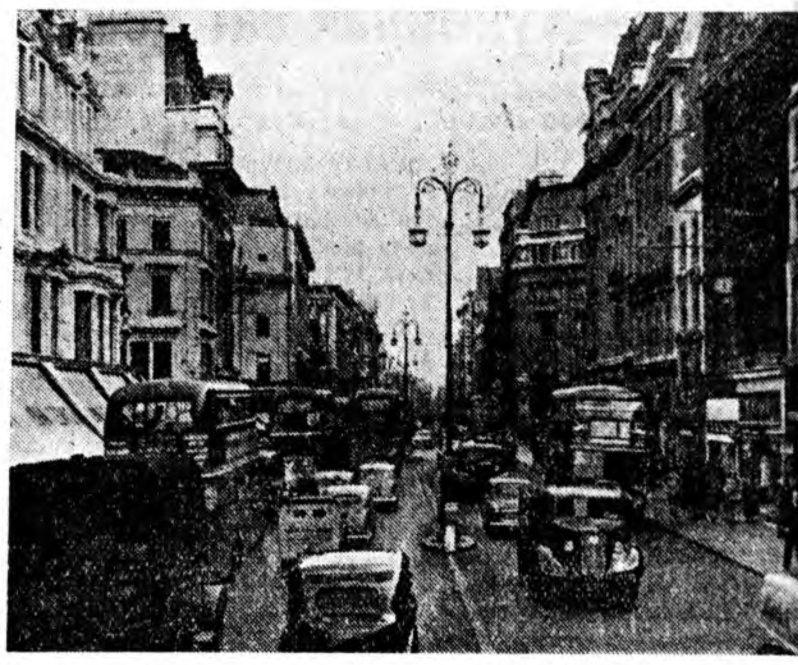
Сэр Сеймур Говард үгэ хэлэhэнэйнь түлөө Н. А. Булганинда халуун баясхалан хүргэбэ.

С. Говард Н. А. Булганин хоёрой хэлэhэн үгэнүүд Мэншен-Хауз зал сооhоо английска телевизионно сетеэр дамжуулагдаhан байна.

***

Мэншен-Хаузда болоhон сайлалгын hүүлээр Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёр Даунинг Стрит үйлсын 10-дахи номерто дахин ошобо. Тэндэ СССР-эй, Великобританиин хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо хэлсээнүүд боложо үргэлжэлөө.

Үдэшэлэн Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, эдэниие үдэшэн ябалсаhан хүнүүд Гринвичдэхи Королевскэ далайн-сэрэгэй колледждэ ошобо.

Лондон. Реджент-стрит гэжэ үйлсэ. ТАСС-эй фотохрони

В. И. Ленинэй түрэhөөр 86 жэлэ ойе ГДР-эй олониитэ тэмдэглэнэ

БЕРЛИН, апрелиин 21. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын олониитэ В. И. Ленинэй түрэhөөр 86 жэлэй ойе үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Ажалшад агуухэ Ленинэй нэрые hанан, марксистско-ленинскэ партиин—Германиин социалистическэ нэгэдэмэл партиин байгуулагдаhаар 10 жэлэй ойе мүнөөдэр hайндэрлэжэ байна.

СЕПГ-эй хүтэлбэреэр Германска Демократическа Республикын үнгэрhэн арбан жэлэй турша дотор түйлаhан бүхы амжалтанууд хадаа марксистско-ленинскэ мүнхэ hургаалай илалта мүн гэжэ ГДР-эй демократическа хэблэл тэмдэглэнэ.

Владимир Ильичын урдань Германида байhантай холбоотой ... риалнуудые, Советскэ Союзай ... мунистическэ партиие, Советс... рэниие байгуулга тухай мате... нуудые ажабайдалайнь, ябуулгынь элдэб үенүүдтэхи В... Ленинэй фотозурагуудые ... нүүд толилоо.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 86 ... ойтой дашарамдуулан герма... ветскэ хани барисаанай общ... үсэгэлдэр Берлиндэ, Максим ... киин нэрэмжэтэ театр соо ... заседани үнгэргэбэ. Обще... центральна правлениин секре... дай түрүүлэгшэ Р. Минер ... хээ.

КПСС-эй делегаци Пхеньян ерэ

ПХЕНЬЯН, апрелиин 21. (ТАСС). Корейн Ажалай партиин гурбадахи съездэ хабаадахын тулада КПСС-эй делегаци мүнөөдэр Пхеньян ерэбэ. КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүнэй кандидат, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь Л. И. Брежнев делегациие толгойлно. Делегациин составта КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн, КПСС-эй Хабаровска крайкомой нэгэдэхи секретарь М. М. Стахурский, СССР-hээ КНДР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол В. И. Иванов гэгшэд оролсоно. Аэродром дээрэ КПСС-эй делегациие Ким Ир Сен, Пак Ден Ай, Ки... Пак Гин Чер, Пак Чан Ок, Це... Ик, Пак Ы Ван, Нам Ир боло... рейн Ажалай партиин, КН... правительствын бусад хүтэлб... шэд, мүн Корейн Ажалай па... съездэ ерэhэн ахадүү комму... ческэ ба хүдэлмэришэдэй пар... дай делегацинуудай хүтэлб... шэд, СССР-эй, арадай демокр... оронуудай посольствонуудай ... логшонор болон хүдэлмэры... угтаhан байна.

„Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Ан... ошолго" гэhэн тусхай кинофильм

«Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Англи ошолго» гэhэн тусхай кинофильм Московско кинотеатрнуудта апрелиин 21-дэ харуулагдажа эхилээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганиниие, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущевые Москвагай Белорусска вокзал дээрэhээ, мүн Балтийска гэжэ портhоо мордохуулhан үе экран дээрэ харуулагдана.

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Портсмутска портдо ерэhэниинь, тэндэhээ Лондон хүрэтэр ошоhониинь, тэндэхи Виктори гэжэ зал дээрэ тэдэнэрые Велико... ниин премьер-министр сэр А... Иден болон бусад тусхайта ... дэй угтаhаниинь фильм дото... руулагдана.

Советскэ хүтэлбэрилэгшэды... донойхидой халуунаар угтаhа... английска столицын үйлсэ... тэдэнэрые олон мянган хү... амаршалжа байhаниинь хар... дана.

Тусхай кинофильмые совет... лон английска кинохроникын ... мэрилэгшэд буулгаhан байна.

Иранай Шах СССР-тэ ерэхэ болоо

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай өөрынь уряалаар Иранай Дээдэ Зэргэтэ Шахиншах Мохаммед Реза Пехлеви, Дээдэ Зэргэтэ Шахини Сорейёй Пехлеви энэ жэлэй зун Советскэ Союзда ерэхэ юм гэжэ мэдээсэгдээ hэн.

Иранай Шах Мохаммед Реза... леви гэгшын Советскэ Союзда ... саг тухай асуудалаар Москва... Тегеранда хөөрэлдөөн h... болоо. Шах hамгантаяа, мү... сад хүнүүдтэй хамта 1956 ... июниин 25-да СССР-тэ ... тэдэнэр Советскэ Союзда хоёр ... ли соо байха гэжэ хэлсэгдээ.

Састроамиджойогой правительствын программые Индонезийскэ парламент hайшаагаа

Премьер-Министр Али Састроамиджойогой найруулан хэлэhэн правительственна программые индонезийскэ парламент апрелиин 20-до нэгэн дуугаар hайшаагаа.

Парламентдахи коммунистическэ фракциин түрүүлэгшэ Сакирман иигэжэ мэдүүлээ. Компарти шэнэ правительствын программые дэмжэнэ, тусхайлбал, голландско-индонезийскэ хэлсээе усадхаха, дотоодын аюулгүй байдал хангаха, правительствын, парламентын ба ... тын организацинуудай хоорон... рилсаа холбоо байгуулха ... гэжэ тоолоно. Тиихэтэй хамта ... недэй состав, демократическа ... илангаяа таряашадта үгтэхэ ... забастовко болон демонстра... дые хэхэ эрхэ сүлөө тухай ас... нууд, культурын ба гэгээрэлэй ... далнууд правительственна про... ма соо дутамагаар табигдана... компарти тоолоно. (ТАС...

Американска продукт худалдажа абахаhаа Япони арсаба

Японско радиогой апрелиин 20-до дамжуулhанай ёhоор, үлүү гараhан американска хүдөө ажахын продуктнуудые худалдажа абахаhаа арсаха гэжэ японско правительствын шиидхэhэн тухай Япониин МИД-эй экономическа управлениин начальник Юкава США-hаа Токиодо байдаг посольстводо хуулитаар мэдээсээ.

Эдэ продуктнуудта тон ехэ сэн түлэхые США-гэй эриhэн ябадал тус арсалгын шалтагаануудай нэгэн болоhониинь мэдээсэлhээ эли боложо үгэнэ. Гадна, США хадаа Японидо худалдаhан хүдөө ажахын продуктнуудhаа ороhон мүнгэ зөөрее... ниhоо ондоо эд бараа худа... абаад, тэдэ эд бараагаа «тү... жа» гэhэн нэрэтэйгээр Зүү... Азиин оронуудта эльгээдэг ... ниинь мэдээжэ юм. Энэ «тү... жа» Японидо горьтойкон сош... го гаргана. Юуб гэхэдэ, дурса... районой оронуудта японско ... раа гаргажа худалдалгада ... муугаар нүлөөлдэг байха юм ... мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. (ТА...

Редакторай орло...
О. ГОМБОЕ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-82, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —4?-59, пропаганды и переводов — ... культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00747. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №